

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
2018–2020 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

SAVIVALDYBĖS APLINKOS ANALIZĖ

IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

POLITINIAI IR TEISINIAI VEIKSNIAI

Tarptautiniai, valstybės lygmens veiksniai. 2010 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba patvirtino strategiją „Europa 2020“, kuri yra Europos Sąjungos dešimtmetė užimtumo ir augimo strategija. Ji pradėta įgyvendinti siekiant sudaryti sąlygas pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui. Strategija „Europa 2020“ siekiama augimo, kuris būtų: pažangus (veiksmingesnės investicijos į švietimą, mokslinius tyrimus ir inovacijas), tvarus (ryžtingas perėjimas prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos) ir integracinis (daug dėmesio darbo vietų kūrimui ir skurdo mažinimui).

Strategijoje iškelti penki pagrindiniai tikslai, kurių pagrindu nustatyti nacionaliniai siekiai, kuriuos Lietuva turi pasiekti iki 2020 metų pabaigos:

1. Užimtumas: 75 % 20–64 metų žmonių turėtų turėti darbą.
2. Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra: 3 % ES BVP turėtų būti investuojama į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą.
3. Klimato kaita ir energetikos tvarumas: šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 20 % (arba net 30 %, jei tam bus tinkamos sąlygos), palyginti su 1990 m. rodikliais; 20 % energijos turėtų būti gaminama iš atsinaujinančiųjų šaltinių; energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti padidintas 20 %.
4. Švietimas: reikėtų užtikrinti, kad mokyklos nebaigiančių moksleivių dalis nebūtų didesnė nei 10 %; reikėtų užtikrinti, kad ne mažiau kaip 40 % 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą.
5. Kova su skurdu ir socialine atskirtimi: reikėtų bent 20 mln. sumažinti skurde gyvenančių ir socialiai atskirtų žmonių arba žmonių, kuriems tai gresia, skaičių.

Atsižvelgiant į strategijoje „Europa 2020“, Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ iškeltus prioritetus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 metų apibrėžtus veiklos prioritetus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. 1003, neatidėliotini Vyriausybės veiklos prioritetai buvo susiję su Lietuvos stabilios ekonomikos augimo skatinimu, skaidraus, atviro ir efektyvaus viešojo valdymo, energetinio efektyvumo ir energetinio saugumo didinimu, švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimu, viešojo saugumo stiprinimu, ES užsienio politikos ir šalies gynybos ir saugumo stiprinimu. Šių prioritetų įgyvendinimui itin svarbią reikšmę turės ES struktūrinių fondų parama.

ES struktūrinės paramos panaudojimas. Naujuoju programavimo laikotarpiu siekiama sutelkti ES struktūrinės paramos lėšas į ribotą skaičių prioritetinių sričių ir užtikrinti, kad ES sanglaudos politikos investavimo kryptys kuo labiau prisidėtų prie strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo. 2014–2020 metų laikotarpiu pabrėžiama ES sanglaudos politikos sąsaja su strategijos „Europa 2020“ tikslais – skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikintis kryptingai artėti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo link. Numatomos naujos iniciatyvos: integruotos teritorinės investicijos, bendruomenių inicijuojama vietos plėtra, tvarios miestų plėtros priemonės. Naujuoju finansiniu laikotarpiu ESF, ERPF ir

SF lėšos Lietuvoje bus nukreiptos į žmogiškojo kapitalo, infrastruktūros ir viešojo valdymo tobulinimo finansavimą. Ypatingas dėmesys bus skiriamas jaunimo užimtumui didinti.

ES struktūrinių fondų parama Lietuvai 2014–2020 m. teikiama pagal Lietuvos 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą ir jos prioritetus, skirtus programai įgyvendinti:

Regiono lygmens. Regioninė politika formuojama atsižvelgiant į Europos Sąjungos regioninės politikos prioritetus ir tikslus. Regioninė politika glaudžiai siejasi su ES struktūrine politika, kurios tikslas – finansinėmis priemonėmis ir nacionalinių regioninių politikų koordinavimu mažinti ES valstybių ekonominio ir socialinio išsivystymo skirtumus.

Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 m. dalys „Ivadas“, „Regiono socialinės ir ekonominės būklės analizės pagrindiniai duomenys“, „Strategija“ patvirtintos Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 m. dalių tvirtinimo“. Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 m. dalis „Priemonių planas“ patvirtinta Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimu Nr. 51/1S-22 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano dalies „Priemonių planas“ tvirtinimo“. Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus apskrities skyrius yra parengęs 2014–2020 metų Vilniaus regiono plėtros planą, kurio tikslas yra numatyti pagrindines Vilniaus regiono socialines – ekonomines plėtros kryptis, apibrėžti veiklos prioritetus, tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Atnaujintas Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 metams leis efektyviau naudoti finansinius, žmogiškuosius ir kitus išteklius bei prisidės prie nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimo, socialinių, ekonominių skirtumų mažinimo, tolygios ir darnios plėtros įgyvendinimo. Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 metų prioritetai:

1 prioritetas. Tvari ir konkurencinga regiono ekonomika.

2 prioritetas. Aukšta gyvenimo kokybė.

Savivaldybės lygmens. Planuojant Švenčionių rajono savivaldybės veiklą, atsižvelgiama į Vyriausybės 2012 – 2016 metų programą ir jos įgyvendinimo prioritetines priemones, Lietuvos pažangos strategiją

„Lietuva 2030“ ir 2014 – 2020 nacionalinę pažangos programą, skirtą Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti, Lietuvos 2004 – 2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos strategiją, pagrindinius 2014 – 2020 m. programavimo laikotarpio dokumentus nacionaliniu lygmeniu, t.y. Partnerystės sutartį ir Veiksmų programą, kitų valstybinių ir nacionalinių strategijų nuostatas, taip pat į numatomus Vilniaus regiono plėtros plano prioritetus ir tikslus.

2015 m. sausio 29 d. Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T - 8 buvo patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės 2014 – 2020 metų strateginis plėtros planas, kuriame įvardinta savivaldybės vizija bei svarbiausi plėtros prioritetai:

- KONKURENCINGA EKONOMIKA
- KOKYBIŠKA IR PATOGI GYVENAMOJI APLINKA
- SUMANI, SAUGI IR AKTYVI VISUOMENĖ
- EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA

EKONOMINIAI VEIKSNIAI

Bendrieji ekonominiai rodikliai

Rengiant Švenčionių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą 2018–2020 m. laikotarpiui, svarbu žinoti bendras šalies ekonomikos raidos tendencijas.

Remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktais duomenimis Lietuvos bendrasis vidaus produktas (BVP) pirmąjį 2017 m. pusmetį augo 4,1 proc. – dvigubai sparčiau nei euro zonos vidurkis (siekė apie 2 proc.). Tokį santykinai spartų, kelerius metus nematytą ekonomikos augimą lėmė tiek į vidaus rinką, tiek į eksportą orientuotų ekonominių veiklų rezultatai. Investicinis procesas pirmąjį 2017 m. pusmetį taip pat buvo aktyvus: bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo išlaidos išaugo 6,9 proc., didžiausią įtaką šių išlaidų augimui darė produktyvios investicijos gamybos į priemonės, informacinių ir ryšių technologijų įrangą ir intelektinės nuosavybės produktus. Globalios ekonomikos atsigavimas teigiamai veikė Lietuvos eksporto raidą: pirmąjį pusmetį prekių ir paslaugų eksportas (to meto kainomis) augo dviženkliais skaičiais (atitinkamai 17,6 ir 17,2 proc.) – tokio masto prekių ir paslaugų eksporto plėtros neregėjome pastaruosius ketverius metus. Nepaisant ekonominio pakilimo, demografinės tendencijos per pirmąjį 2017 m. pusmetį nepagerėjo – nuolatinių gyventojų skaičius Lietuvoje toliau mažėjo – liepos 1 d. buvo 48,7 tūkst. mažiau nei prieš metus. Darbo jėga 2017 m. pirmąjį pusmetį sumažėjo 1,1 proc., arba 16,1 tūkst. asmenų. Nepalankios demografinės tendencijos turėjo neigiamą įtaką užimtumo rodikliams – pirmąjį 2017 m. pusmetį užimtųjų skaičius šalyje sumažėjo 0,4 procento. Stiprėjant įtampai darbo rinkoje vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio augimo sparta pirmąjį 2017 m. pusmetį pasiekė nuo 2009 m. nematytą dydį – viršijo 9 proc. (I ir II ketvirčiais atitinkamai siekė 9,7 ir apie 9,1proc.). Sumažėjus darbo jėgai sustiprėjo spaudimas augti ne tik privataus, bet ir valstybės sektoriaus darbuotojų algoms.

Investicijos

2017 m. galima vadinti investicijų proveržio metais. Investicinis procesas šalyje pirmąjį pusmetį buvo aktyvus – bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo išlaidos pirmąjį 2017 m. pusmetį išaugo 6,9 proc. Auganti paklausa ir senkantys darbo jėgos ištekliai skatino verslą investuoti į darbo našumą ir efektyvumą didinančias priemones – 2017 m. pirmąjį pusmetį pastebimai išaugo produktyviosios investicijos į informacijos ir ryšių technologijas (27,3 proc.), intelektinės nuosavybės produktus (25,5 proc.). Išaugus užsienio paklausai sparčiai didėjo apdirbamosios gamybos įmonių investicinės išlaidos materialiajam turtui. Privačiojo sektoriaus materialinių investicijų dalis nuo visų materialinių investicijų pirmąjį 2017 m. pusmetį padidėjo iki 78,7 proc. (2016 m. tuo pačiu laikotarpiu sudarė 77 proc.). 2017 m. II ketvirtį atsigavo viešojo sektoriaus investicijos į materialųjį turtą. Tokia augimo tendencija, paskatinta aktyvesnio ES fondų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo, turėtų išlikti ir likusiais 2017 m. ketvirčiais.

Infliacija

2017 m. liepos mėn. metinė infliacija (apskaičiuota pagal su kitomis ES valstybėmis narėmis metodologiškai suderintą vartotojų kainų indeksą – SVKI) pasiekė 4,1 proc., o metinė grynoji infliacija (apskaičiuota pagal SVKI be energinių prekių ir neapdorotų maisto produktų) – 4,5 proc. Spartėjanti

infliacija įspėja apie stiprėjantį vidaus veiksmų poveikį kainoms, ypač dėl sparčiai kylančių darbo sąnaudų. Verslo įmonių elgsenos tendencija sparčiau augant darbo užmokesčiui vis didesnę padidėjusios darbo jėgos kainos dalį perkelti į prekių ir paslaugų kainas stiprėja. Maisto produktų ir nealkoholinių gėrimų metinis brangimas paspartėjo iki 2,8 proc. 2017 m. liepos mėnesį. Maisto produktų brangimą skatina kylančios pieno produktų, riebalų, mėsos, žuvies, saldumynų kainos. Daržovės pastaruosius 4 mėnesius, palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, atpigę 10 proc., sumažėjus daržovių supirkimo kainoms. Vis dėlto birželio mėn. augalininkystės produktų supirkimo kainos Lietuvoje per metus padidėjo 3,7 proc. Aliejų ir riebalų metinis kainų kilimas liepos mėn. paspartėjo iki 10,2 proc. Tam didelį poveikį turi dėl augančios sviesto paklausos tarptautinėje rinkoje ir mažėjančių gamintojų atsargų brangstantis sviestas. Šiuo metu sviesto kainos tarptautinėje rinkoje yra rekordiskai aukštos. Pasauliniam maisto produktų kainų indeksui augant, darbo užmokesčiui toliau kylant, maisto produktų kainų stabilizavimosi artimiausiu metu nesitikima. Ketvirtadaliu pabrangus tarptautiniams skrydžiams paslaugų kainų kilimas 2017 m. liepos mėn., palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, paspartėjo iki 6,5 proc. Brangsta daugelio rūšių – ne tik transporto – paslaugos, išskyrus ryšių paslaugas. Paslaugų brangimą lemia tiek sparčiai augantis paslaugų sferoje dirbančių darbuotojų darbo užmokestis, tiek augančios namų ūkių disponuojamos pajamos. Energinės prekės vis dar išlieka brangesnės nei prieš metus. Transporto priemonių degalų vidutinės kainos 2017 m. sausio–liepos mėn., palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, pakilo 10,9 proc. ir yra sietinos su aukštesnėmis naftos kainomis. Alkoholinių gėrimų ir tabako produktų brangimą lemia padidinti akcizų tarifai šioms prekėms, tačiau jų poveikis metinei inflacijai išlieka stabilus. Nuo šių metų kovo 1 dienos beveik ketvirtadaliu padidintas akcizo tarifas grynai etilo alkoholiui ir beveik dvigubai padidinti akcizų tarifai alkoholiniams gėrimams, taip pat apie dešimtadaliu padidinti akcizų tarifai tabako produktams turi 1 procentinio punkto didinantį poveikį metinei inflacijai. Šis poveikis turėtų baigtis ateinančių metų kovą.

Užimtumas ir nedarbas

Įtampa darbo rinkoje toliau stiprėja. Nors darbo jėgos aktyvumas, iš dalies kompensuojantis demografinius nuostolius, išlieka rekordiskai aukštas ir toliau auga, 2017 m. pirmojo pusmečio statistiniai duomenys rodo, kad jo augimo ištekliai mažėja. Dėl išliekančių neigiamų demografinių tendencijų ir sulėtėjusio darbo jėgos aktyvumo augimo darbo jėgos kiekis 2017 m. pirmąjį pusmetį sumažėjo 1,1 proc., arba 16,1 tūkst. asmenų. Sparčiai augęs darbo užmokestis ir laisvų darbo vietų pasiūla, didėjusi daugelyje ekonominių veiklų, vis dar skatino iki šiol buvusius neaktyvius gyventojus įsiliesti į darbo rinką ir tapti aktyviais darbo rinkos dalyviais – 15–74 m. amžiaus grupės darbo jėgos aktyvumo lygis vidutiniškai siekė 68,1 proc. ir buvo 0,7 procentinio punkto aukštesnis nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Lėtesnį aktyvumo augimą šalies ūkyje daugiausia lėmė lėčiau nei 2016 m. pirmąjį pusmetį augęs 55 m. ir vyresnių amžiaus grupės gyventojų aktyvumas. Nepaisant toliau sparčiai augusios darbo jėgos paklausos (pirmąjį 2017 m. pusmetį laisvų darbo vietų skaičius per metus padidėjo 22,4 proc.) ir aukštesnio darbo jėgos aktyvumo lygio, užimtų gyventojų skaičius 2017 m. pirmąjį pusmetį, palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, šalies ūkyje sumažėjo 5,2 tūkst. asmenų, arba 0,4 proc. Užimtų gyventojų ypač sumažėjo – 2,3 proc., arba 21,8 tūkst. asmenų, – pagrindinės 25–54 m. amžiaus grupės, kuriai tenka 70 proc. šalies ūkio užimtų gyventojų skaičiaus. Vyresnio amžiaus gyventojų (55 m. ir vyresnių, t. y. tų asmenų, kurių rezervas užimtumui augti yra didžiausias) skaičius vis dar augo, bet lėtesniu tempu (6,6 proc., arba 19,2 tūkst. asmenų). Jaunimo (15–29 m.) amžiaus grupės užimtų gyventojų skaičius išaugo nedaug – 0,9 proc., arba 2,1 tūkst. asmenų. Nedarbo lygis 2017 m. pirmąjį pusmetį vidutiniškai sudarė 7,5 proc. ir buvo 0,7 procentinio punkto mažesnis nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Ilgalaikio nedarbo lygis per metus sumažėjo 0,4 procentinio punkto iki 2,8 proc. Nedarbo lygį sumažino mažesnis bedarbių skaičius, nors užimtų gyventojų skaičius taip pat mažėjo.

Darbo užmokestis

Išliekanti palanki darbuotojams darbo rinkos padėtis – darbo jėgos paklausa, viršijanti pasiūlą, bei mažėjantis nedarbas – ir stiprėjančios darbuotojų derybinės galios 2017 metais skatino darbo užmokesčio augimą.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualiųjų įmonių) 2017 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2017 m. antruoju ketvirčiu, išaugo visose apskrityse, praneša Lietuvos statistikos departamentas. Daugiausia (4 proc.) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis padidėjo

Panevėžio apskrities įmonėse, įstaigose ir organizacijose. Kitose apskrityse vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis didėjo nuo 0,8 proc. Vilniaus iki 2,5 Tauragės. Darbo užmokesčio padidėjimą 2017 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2017 m. antruoju ketvirčiu, lėmė didesnė darbų apimtis, sezoniškumas, padidintas darbo užmokestis sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams bei kitos priežastys.

Darbo užmokestis didėjo visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, ypač tose, kuriose darbo užmokestis mažiausias, o veiklos pobūdis susijęs su paslaugų teikimu, taip pat tose, kuriose darbo jėgos paklausa stipriai viršijo pasiūlą: apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, statybos, prekybos, apdirbamosios gamybos. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2017 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, padidėjo 53 savivaldybėse – nuo 0,1 proc. Klaipėdos rajono iki 7 proc. Pakruojo rajono, o sumažėjo šešiose savivaldybėse – nuo 0,1 proc. Palangos miesto iki 1,9 proc. Kazlų Rūdos. Telšių rajono savivaldybės įmonėse, įstaigose ir organizacijose vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis beveik nepakito. 2017 m. trečiąjį ketvirtį didžiausią bruto darbo užmokestį gavo Vilniaus miesto (966,1 EUR) savivaldybės įmonių, įstaigų ir organizacijų darbuotojai. Šioje savivaldybėje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 115,3 EUR viršijo šalies ūkio vidurkį. Mažiausiai uždirbo Zarasų (595,4 EUR) rajono darbuotojai. Atotrūkis tarp Vilniaus miesto ir Zarasų rajono savivaldybių 2017 m. trečiąjį ketvirtį sudarė 370,7 Eur. 2017 m. atlyginimų augimą šalyje spartino nuo 2017 m. vasario 1 d. įsigaliojęs Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas, kurio nuostatų taikymas padidino mažiausiai apmokamų specialistų atlyginimus. Atsižvelgus į pirmojo pusmečio darbo užmokesčio raidą šalyje ir įvertinus pasikeitusią informaciją dėl šiems metams numatyto biudžetinių įstaigų, išlaikomų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, darbo užmokesčio fondo, šalies ūkyje tikimasi darbo užmokesčio augimo tempo.

Vartojimas

Esant palankioms tiek darbo rinkos, tiek kreditavimo sąlygoms, pirmoje 2017 m. pusėje namų ūkių vartojimo išlaidos sparčiai augo (4 proc.) ir išliko vienu svarbiausių šalies ūkio augimo šaltinių (prisidėjo 2,7 procentinio punkto prie BVP augimo). Augančios darbo ir kitos pajamos sudarė sąlygas didėti namų ūkių disponuojamoms pajamoms. Gyventojų perkamąją galią mažino kainos, tačiau ji išliko stipri dėl sparčiau už kainas augusių disponuojamųjų pajamų.

Eksportas

Sustiprėjus eksporto paklausai ES ir sparčiau atsigaunant Rusijos ekonomikai prekių eksportas augo sparčiau, nei tikėtasi. Remiantis negalutiniais muitinės deklaracijų, Intrastato ataskaitų ir PVM deklaracijų duomenimis, pirmąjį 2017 m. pusmetį Lietuvos prekių eksportas to meto kainomis išaugo 17,7 proc. (be mineralinių produktų – 16 proc.). Eksporto prekių kainoms padidėjus 6,7 proc. realus prekių eksporto augimo tempas siekė 10,2 proc. Išaugo beveik visų prekių grupių eksportas į visus pagrindinius eksporto blokus. Lietuviškos kilmės prekių eksportas to meto kainomis padidėjo 16,1 proc. (be mineralinių produktų – 11,1 proc.). Prekių reeksportas išaugo 20,5 proc. (be mineralinių produktų – 22,9 proc.). Birželio mėn. eksporto rezultatai buvo geriausi šiemet (22,7 proc. metinis viso eksporto augimas, 17,6 proc. – vien tik lietuviškos kilmės prekių). Prekių eksporto padidėjimą lėmė išaugęs naftos produktų (28,2 proc.) (kiekis tonomis sumažėjo 7,4 proc.), mašinų ir mechaninių įrenginių, jų dalių (28,2 proc.), elektros mašinų ir įrangos bei jų dalių (26,5 proc.) eksportas. Eksporto prekių kainų šuolį (augo 6,7 proc.) pirmąjį 2017 m. pusmetį iš esmės lėmė trečdaliu išaugusios energinių produktų kainos. Spartus energinių produktų kainų augimas įvyko daugiausia dėl silpstančio statistinės bazės efekto, siejamo su metiniais naftos kainų pokyčiais. Augant paklausai nuo vasario mėn. ėmė brangti tarpinio vartojimo prekės, paspartėjo trumpalaikio vartojimo prekių kainų kilimas.

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozuojami pagrindiniai makroekonominiai rodikliai 2016-2020 metų laikotarpiui pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė. Lietuvos ekonominių rodiklių pokyčiai

Makroekonominiai rodikliai	Pokytis procentais/EUR				
	2016	2017	2018	2019	2020
BVP to meto kainomis proc.	3,5	6,9	5,3	4,3	4,1
BVP to meto kainomis mln. Eur	38637,4	41309,3	43516,7	45373,9	47253,8
Namų ūkių vartojimo išlaidos proc.	5,6	4,2	3,7	3,5	3,5

Prekių ir paslaugų eksportas	3,5	9,3	6,6	6,5	6,3
Prekių ir paslaugų importas	3,9	10,3	7,4	6,8	6,4
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokestis Eur.	774,00	838,3	889,9	945,2	1003,8
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.	8,4	8,3	6,2	6,2	6,2
Nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžimą)	7,9	7,0	6,4	5,9	5,4
Užimtieji gyventojai, tūkst. asmenų (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžimą)	1361,4	1358,7	1354,6	1349,2	1343,8
Užimtieji gyventojų (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžimą) pokytis, proc.	2,0	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4
Darbo užmokesčio fondas mln. Eur	9924,6	10769,9	11399,10	12059,0	12755,3
Darbo užmokesčio fondo pokytis, proc.	9,1	8,5	5,8	5,8	5,8
Darbo našumo (BVP palyginamosiomis kainomis vienam užimtam gyventojui) pokytis procentais	0,3	3,8	3,2	3,0	2,9

Šaltinis: www.finmin.lt

Tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautas Lietuvoje sudarė 2016 m. gruodžio 31 d. sukauptosios tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Lietuvoje sudarė 13,9 mlrd. EUR ir, palyginti su 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 3,2 proc. TUI vienam Lietuvos gyventojui išaugo 4,6 proc. ir sudarė vidutiniškai 4,9 tūkst. EUR. Vilniaus miesto savivaldybėje investuota – 95,6 proc. visų Vilniaus apskrities TUI, Kauno miesto savivaldybėje – 79,1 proc. visų Kauno apskrities TUI, Klaipėdos miesto savivaldybėje – 74,4 proc. visų Klaipėdos apskrities TUI. Palyginti su 2015 m. pabaiga, TUI daugiausia padidėjo Joniškio rajono savivaldybėje – 3,4 karto, Radviliškio rajono savivaldybėje – 2,2 karto, Telšių rajono savivaldybėje – 91,4 proc., o labiausiai sumažėjo – Prienų (74,5 proc.) ir Kėdainių (57,3 proc.) rajonų savivaldybėse.

Lietuvos tiesioginių investicijų (TI) srautas užsienyje didėjo, jis sudarė 33,6 mln. EUR (praėjusių metų antrąjį ketvirtį TI srautas mažėjo). TI augimą lėmė didėjusios reinvesticijos užsienyje ir investicijos į nuosavybės priemones. Labiausiai augo reinvesticijos Nyderlanduose (22 mln. EUR), o didžiausias nuosavybės priemonių augimas fiksuotas Ukrainoje (10,5 mln. EUR). Daugiausia investuota į profesinės, mokslinės ir techninės veiklos įmones (33,9 mln. EUR) – tai lėmė didėjusios reinvesticijos (22,7 mln. EUR). Labiausiai mažėjo didmeninės bei mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto investicijos užsienyje (–2,8 mln. EUR) – tai lėmė mažėjusios reinvesticijos (–5,2 mln. EUR). **TI pajamos**, Lietuvos investuotojų uždirbtos užsienyje, sudarė 34,4 mln. EUR. Daugiausia pajamų gauta iš investicijų Nyderlanduose (22,6 mln. EUR), Estijoje (7,1 mln. EUR) ir Ukrainoje (3,4 mln. EUR). **Lietuvos sukauptosios TI užsienyje** 2017 m. birželio 30 d. sudarė 2,6 mlrd. EUR. Lietuvos sukauptosios TI į ES valstybes nares sudarė 88,6 proc., į euro zonos šalis – 70,7 proc. visų Lietuvos TI užsienyje.

2016 m. trečiąjį ketvirtį investicijos į **ilgalaikį materialųjį turtą** šalyje sudarė 1,4 mlrd. EUR ir, palyginti su 2015 m. trečiuoju ketvirčiu, palyginamosiomis kainomis sumažėjo 6,6 proc., remdamasis išankstiniais duomenimis, praneša Lietuvos statistikos departamentas. Daugiau nei pusę visų investuotų lėšų (52 proc.) sudarė investicijos į pastatų ir inžinerinių statinių statybą. Mašinoms, įrenginiams ir transporto priemonėms įsigyti buvo skirta 41 proc. visų investicijų, pastatams ir inžineriniams statiniams – 3, žemei – 1,3 proc. 2016 m. trečiąjį ketvirtį nekilnojamojo turto įmonių investicijos (įskaitant šiai veiklai priskiriamas fizinių asmenų investicijas į gyvenamųjų namų statybą) sudarė 21 proc. visų šalies investicijų. Viešojo valdymo ir gynybos įstaigų investicijos siekė 16 proc. visų investicijų, apdirbamosios gamybos įmonių – 15, transporto ir saugojimo įmonių – 13 proc.

Švenčionių rajono ekonominiai rodikliai

Vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių yra **tiesioginės užsienio investicijos** (toliau – TUI). Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. pabaigoje Švenčionių rajono savivaldybėje TUI siekė 64,22 mln. Eur., lyginant nuo 2013 m. pastebimas didėjimas (2013 m. – 50,30 mln. Eur, 2014 m. – 55,48 mln. Eur, 2015 m. – 57,91 mln. Eur). Šalyje TUI siekė – 13.925,59 mln. Eur. (2013 m. – 12.719,90 mln. Eur, 2014 m. – 12.746,53 mln. Eur, 2015 m. – 13.496,82 mln. Eur). Vilniaus

apskirtyje – 9.888,95 mln. Eur (2015 m - 9.528,02 mln. Eur). Apskirtyje daugiausiai TUI pritraukė Vilniaus miesto (9.452,87 mln. Eur.) ir Vilniaus rajono (173,02 mln. Eur.), mažiausiai Šalčininkų rajono (0,73 mln. Eur.) ir Širvintų rajono (2,15 mln. Eur) savivaldybės. 2013–2016 m. TUI Švenčionių rajono savivaldybėje augo 21,67 proc. TUI, Vilniaus apskrityje - 11,99 proc.

2 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos metų pabaigoje, mln. Eur

	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Lietuvos Respublika	11 028,93	12 100,64	12 719,90	12746,53	13496,82	13925,59
Vilniaus apskritis	6 905,03	7 779,83	8 702,31	9 072,47	9528,02	9888,95
Elektrėnų sav.	15,98	19,76	54,35	75,89	87,70	92,15
Šalčininkų r. sav.	1,31	0,32	0	0,11	0,53	0,73
Širvintų r. sav.	0,50	0,53	0,64	0,67	1,20	2,15
Švenčionių r. sav.	24,68	27,23	50,30	55,48	57,91	64,22
Trakų r. sav.	46,70	46,18	47,36	50,38	53,12	46,17
Ukmergės r. sav.	36,72	35,91	41,13	45,20	55,62	54,64
Vilniaus m. sav.	6 592,55	7 472,42	8 343,68	8648,42	9092,27	9452,87
Vilniaus r. sav.	186,59	177,48	164,87	196,32	179,67	173,02

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Vilniaus apskrityje daugiausia investuota į finansinės ir draudimo veiklos (3,7 mlrd. EUR), nekilnojamojo turto operacijų veiklos (1,4 mlrd. EUR), didmeninės ir mažmeninės prekybos (1,4 mlrd. EUR) įmones, Kauno apskrityje – į didmeninės ir mažmeninės prekybos (363,2 mln. EUR), apdirbamosios gamybos (353,1 mln. EUR) ir nekilnojamojo turto operacijų veiklos (236,4 mln. EUR) įmones, Klaipėdos apskrityje – į apdirbamosios gamybos (406,7 mln. EUR) bei transporto ir saugojimo veiklos (276 mln. EUR) įmones.

Vienam Švenčionių rajono savivaldybės gyventojui 2013 m. TUI teko – 1.916 Eur., 2014 m. - 2.157 Eur., 2015 m. – 2.300 Eur., 2016 m. – 2.614 Eur. Nuo 2013 m. iki 2016 m. TUI vienam gyventojui padidėjo 26,70 proc. Vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2013 m. teko – 10.796 Eur TUI, 2014 m. – 11.235 mln. Eur., 2015 m. – 11.830 Eur, 2016 m. – 12.282 Eur. Tiesioginių užsienio investicijų tenkančių vienam gyventojui 2013 – 2016 m. Vilniaus apskrityje, padidėjo 12,10 proc. Tarp apskrities savivaldybių, mažiausiai TUI teko vienam Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojui (2013 m. - 0,00 Eur., 2014 m. - 3 Eur., 2015 m. – 16 Eur, 2016 m. – 23 Eur) bei Širvintų rajono savivaldybės gyventojui (2013 m. – 39 Eur., 2014 m. – 41 Eur., 2015 m. – 75 Eur, 2016 m. – 136 Eur).

3 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, metų pabaigoje, Eur

	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Lietuvos Respublika	3672	4072	4321	4363	4673	4890
Vilniaus apskritis	8582	9649	10796	11235	11830	12282
Elektrėnų sav.	646	810	2243	3141	3660	4003
Šalčininkų r. sav.	33	10	-	3	16	23
Širvintų r. sav.	29	32	39	41	75	136
Švenčionių r. sav.	900	1014	1916	2157	2300	2614
Trakų r. sav.	1252	1362	1412	1507	1609	1412
Ukmergės r. sav.	936	936	1095	1224	1538	1549
Vilniaus m. sav.	12411	13911	15460	15938	16729	17336
Vilniaus r. sav.	1839	1867	1735	2053	1888	1803

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Materialinės investicijos – išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti). Įskaitomas finansinės (išperkamosios) nuomos būdu įsigytas ilgalaikis materialusis turtas.

Išankstiniais duomenimis, 2016 m. šalies materialinės investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą buvo 5,7 mlrd. EUR. Kaip ir ankstesniais metais, didžiausias investuotojų dėmesys teko pagrindiniams šalies miestams – Vilniui, Kaunui ir Klaipėdai. Vilniaus miesto savivaldybei teko trečdalis visų šalies materialinių investicijų (1,9 mlrd. EUR), Kauno miesto savivaldybei – 0,6 mlrd. EUR, Klaipėdos miesto savivaldybei – 0,5 mlrd. EUR. Mažiausiai materialinių investicijų teko Ignalinos rajono (5,4 mln. EUR), Zarasų rajono (5,7 mln. EUR) ir Rietavo (6 mln. EUR) savivaldybėse. 2016 m. vienam šalies gyventojui teko vidutiniškai 2 004 EUR materialinių investicijų. Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, sudarė atitinkamai – 2 824 EUR ir 2 712 EUR. 2016 m. daugiausia investuotojų dėmesio stokojo Alytaus (859 EUR), Tauragės (864 EUR) ir Utenos (977 EUR) apskritys, kuriose vienam gyventojui tekusių materialinių investicijų dalis šalyje buvo mažiausia.

2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje MI siekė 28.700 tūkst. Eur., 2014 m. – 27.229 tūkst. Eur., 2015 m. – 27.396 tūkst. Eur., 2016 m. – 21.196 tūkst. Eur. MI per 2013-2016 metus sumažėjo 22,15 proc. 2013 m. metais šalyje MI sudarė – 5.933.867 tūkst. Eur., 2014 m. – 6.081.759 tūkst. Eur., 2015 m. – 6.912.736 tūkst. Eur., 2016 m. – 5.748.080 tūkst. Eur., Vilniaus apskrityje 2013 m. – 2.367.567 tūkst. Eur., 2014 m. – 2.475.896 tūkst. Eur., 2015 m. – 2.724.475 tūkst. Eur., 2016 m. – 2.274.103 tūkst. Eur. 2016 m. apskrityje daugiausiai MI pritraukė Vilniaus miesto (1.871.009 tūkst. Eur.) ir Vilniaus rajono (221434 tūkst. Eur.), mažiausiai Širvintų rajono (10.085 tūkst. Eur.) ir Šalčininkų rajono (11.188 tūkst. Eur.) savivaldybės.

Siekiant palyginti MI apimtis, informatyvesnis rodiklis yra vienam gyventojui tenkančios MI. 2013 m. vienam Švenčionių rajono savivaldybės gyventojui teko 1.081 Eur., 2014 m. – 1.048 Eur., 2015 m. – 1.076 Eur., 2016 m. – 852 Eur. Vienam šalies gyventojui 2013 m. teko 1.380 Eur., 2014 m. – 2.074 Eur., 2015 – 2.380 Eur., vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2013 m. – 2.937 Eur., 2014 m. – 3.069 Eur., 2015 m. – 3.378 Eur., 2016 m. – 2.824 Eur. Tarp apskrities savivaldybių daugiausiai 2016 m. MI teko vienam Vilniaus miesto savivaldybės gyventojui (3.437 Eur.), mažiausiai vienam Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojui (349 Eur.).

4 lentelė. Materialinės investicijos to meto kainomis, tūkst. Eur

	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Vilniaus apskritis	1846942	2156038	2367567	2475896	2724475	2274103
Elektrėnų sav.	120757	83880	54180	62494	62870	64039
Šalčininkų r. sav.	13221	20355	20260	27321	21693	11188
Širvintų r. sav.	12914	12425	16420	15004	12820	10085
Švenčionių r. sav.	26927	26571	28700	27229	27396	21196
Trakų r. sav.	42425	43671	49029	56121	68276	48671
Ukmergės r. sav.	2 821	28473	36503	31563	35198	26481
Vilniaus m. sav.	1415455	1771749	2008253	2050205	2266812	1871009
Vilniaus r. sav.	189422	168914	154222	205959	229410	221434

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

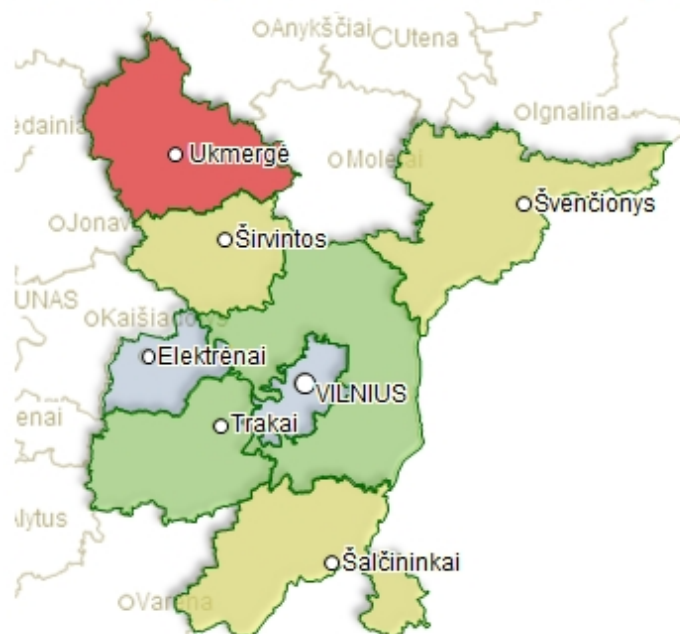
Vilniaus teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje 2018 m. sausio 1 dieną buvo įregistruoti 38727 bedarbiai, tai sudarė 7,6 proc. visų Vilniaus apskrityje gyvenančių darbingo amžiaus asmenų. Nedarbas minėtai datai buvo 0,4 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

2018 m. sausio 1 dieną Vilniaus teritorinėje darbo biržoje buvo įregistruotos 18067 darbo neturinčios moterys ir 20660 – vyrų. Moterų registruotas nedarbas sudarė 6,8 proc. nuo visų Vilniaus apskrities

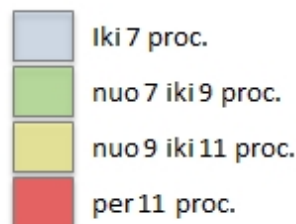
darbingo amžiaus moterų ir buvo 0,4 proc. punktais didesnis nei prieš metus. Vyrų nedarbas siekė 8,3 proc. nuo visų Vilniaus apskrities darbingo amžiaus vyrų ir buvo 0,3 proc. punktais didesnis nei prieš metus. Jaunimo iki 25 m. amžiaus nedarbas 2018 metų sausio 1 d. sudarė 3,6 proc. Vilniaus apskrities 16-24 metų darbingo amžiaus gyventojų (iš jų moterų- 3,3 proc., vyrų – 3,9 proc.) ir buvo 0,7 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

Jaunų iki 29 metų amžiaus bedarbių nedarbas sausio 1 dieną sudarė 4,8 proc. Vilniaus apskrities jaunų iki 29 m. darbingo amžiaus gyventojų (iš jų moterų- 4,4 proc., vyrų- 5,2 proc.) ir buvo 0,7 proc. punktais didesnis nei prieš metus.

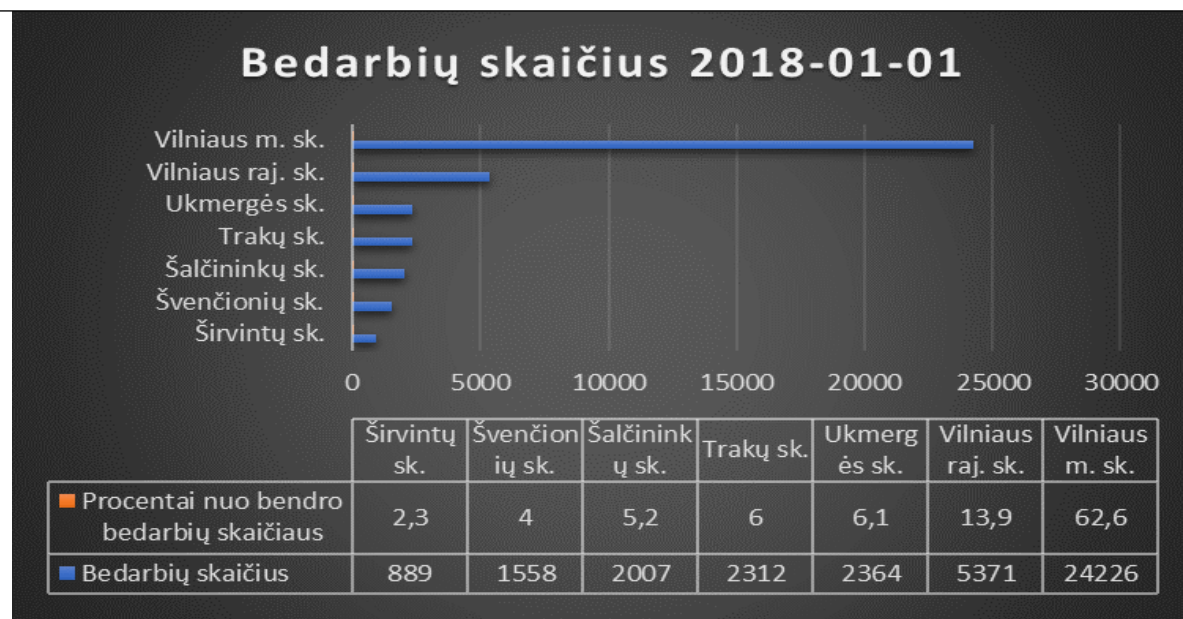
Bedarbiai, registruoti Vilniaus teritorinėje darbo biržoje, 2018 m. sausio 1 d.

Bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų - 7,6
Bedarbių skaičius, tūkst. - 38,7

Šaltinis: www.ldb.lt

Šaltinis: www.ldb.lt

2018 metų sausio 1 d. Vilniaus teritorinė darbo birža nuolatinius bendradarbiavimo ryšius palaikė su 27227 darbdaviais. Vilniaus teritorinėje darbo biržoje 2018 metų sausio 1 d. elektroninėmis paslaugomis naudojos 10756 darbdaviai.

VERSLAS

Vieni svarbiausių rodiklių, apibūdinančių verslo situaciją ir gyventojų verslumo lygį, yra bendras įmonių skaičius ir įmonių skaičius tenkantis tūkstančiui gyventojų. 2017 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 339 ūkio subjektai ir tai buvo vienas iš mažesnių rodiklių apskrityje (mažiausias yra Širvintų r. sav. - 289). Lyginant su praėjusiais metais, jis išaugo 36 vnt. Analizuojant 2016 m. – 2017 m. laikotarpį, pastebimas įregistruotų ūkio subjektų skaičiaus mažėjimas ir veikiančių ūkio subjektų skaičiaus didėjimas. Visoje šalyje 2017 m. pradžioje įregistruotų ūkio subjektų skaičius, palyginti su 2016 m. pradžia, sumažėjo 2,9 proc., o veikiančių ūkio subjektų skaičius, palyginti su 2016 m. pradžia, padidėjo 4,9 proc. Veikiančių ūkio subjektų skaičius 2017 m. pradžioje, palyginti su 2016 m. pradžia, labiausiai padidėjo Akmenės rajono, Rietavo ir Telšių rajono savivaldybėse – atitinkamai 17,5, 13,7 ir 13 proc.

5. lentelė. Įregistruoti ir veikiantys ūkio subjektai 2017 metų pradžioje

	Įregistruotų ūkio subjektų skaičius			Veikiančių ūkio subjektų skaičius			Veikiančių ūkio subjektų dalis, palyginti su visais įregistruotais ūkio subjektais, proc.		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Lietuvoje	220044	225544	218994	93017	99200	104074	42,3	44,0	47,5
Vilniaus apskrityje	94881	98309	97165	38033	40549	41909	40,1	41,2	43,1
Švenčionių rajone	829	853	835	315	333	369	38,0	39,0	44,2

1.000-iiui gyventojų 2017 m. pradžioje, Švenčionių rajone vidutiniškai teko 11,0 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių. Lyginant Vilniaus apskrities savivaldybes, daugiausiai veikiančių ūkio subjektų teko 1.000-iiui Vilniaus miesto (56) ir Vilniaus rajono (22,3) savivaldybių gyventojų, mažiausiai – 1.000-iiui Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų. Šalyje 2017 m. pradžioje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, palyginti su 2016 m. pradžia, padidėjo 4,3 proc. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius

2017 m. sausio 1 d., palyginti su 2016 m. sausio 1 d., labiausiai padidėjo Akmenės ir Kupiškio rajonų savivaldybėse – atitinkamai 17,3 ir 12,7 proc.

Švenčionių rajono savivaldybėje dominuoja įmonės, kuriose dirba iki 4 darbuotojų. Iš 2017 m. pradžioje savivaldybėje veikusių ūkio subjektų, tokių įmonių buvo 214 vnt., ir tai sudarė 57,99 proc. visų veikiančių ūkio subjektų. Šios tendencijos rajone atitiko bendras šalies ir Vilniaus apskrities tendencijas (šalyje 2017 m. pradžioje veikė 67113 ūkio subjektų (64,48 proc.), kuriose dirbo iki 4 darbuotojų, Vilniaus apskrityje – 28036 (66,90 proc.)). 2017 m. pradžioje 15,45 proc. Švenčionių rajono savivaldybės įmonių (57 vnt.) dirbo 5–9 darbuotojai, 10,8 proc. įmonių (40 vnt.) dirbo 10–19 darbuotojų, 8,4 proc. įmonių (31 vnt.) dirbo 20–49 darbuotojai, 4,88 proc. įmonių (18 vnt.) dirbo 50–249 darbuotojai, 1,08 proc. įmonių, kuriose dirbo 100–149; 150–249 darbuotojai. Tik vienoje įmonėje dirbo virš 1.000 darbuotojų.

6 lentelė. Veikiantys ūkio subjektai pagal darbuotojų skaičiaus grupes Vilniaus apskrityje 2017 m.

Iš viso pagal darbuotojų skaičių	Vilniaus apskritis	Elektrėnų sav.	Šalčininkų r. sav.	Širvintų r. sav.	Švenčionių r. sav.	Trakų r. sav.	Ukmergės r. sav.	Vilniaus m. sav.	Vilniaus r. sav.
Iš viso	41909	448	523	289	369	755	739	36282	2504
0-4	28036	251	295	158	214	457	425	24645	1591
5-9	6772	74	90	57	57	115	138	5804	437
10-19	3333	47	52	26	40	69	64	2820	215
20-49	2229	33	54	33	31	72	60	1783	163
50-99	843	22	24	11	18	29	33	647	59
100-149	268	9	6	3	4	7	8	211	20
150-249	186	8	1	1	4	3	9	150	10
250-499	136	2	1	-	-	2	2	124	5
500-999	67	1	-	-	-	1	-	62	3
1000 ir daugiau	39	1	-	-	1	-	-	36	1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Ūkio subjektai, turintys nuo 0 iki 9 darbuotojų, sudarė 83,4 proc. visų veikiančių ūkio subjektų, ūkio subjektai, kuriuose dirba daugiau kaip 250 darbuotojų, – 0,5 proc.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, Švenčionių rajone 2017 m. iš visų veikusių ūkio subjektų daugiausia ūkio subjektų užsiėmė didmenine ir mažmenine prekyba, variklinių transporto priemonių ir motociklų remontu (66 ūkio subjektai, 2016 m. veikė 62), kita aptarnavimo veikla (39 ūkio subjektai, 2016 m. - 35) ir apdirbamąja gamyba (38 ūkio subjektai, 2016 m. - 42), statyba (34 ūkio subjektai), Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (32 ūkio subjektai), mažiausiai – vandens tiekimu, nuotekų valymu, atliekų tvarkymu ir regeneravimu (4 ūkio subjektai), kasyba ir karjerų eksploatavimu (2 ūkio subjektai), elektros, dujų, garo tiekimu ir oro kondicionavimu (3 ūkio subjektai, 2016 m. - 4), informacija ir ryšiais (5 ūkio subjektai), viešuoju valdymu ir gynyba; privalomuoju socialiniu draudimu (5 ūkio subjektai), finansine ir draudimo veikla (0 ūkio subjektų).

STATYBA IR GYVENAMASIS FONDAS

Statyba yra svarbi kiekvienos šalies ir kiekvienos smulkesnės teritorijos ekonominiam augimui, ji skatina paklausą daugelyje kitų ūkio sričių. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė Švenčionių rajono savivaldybėje 2016 metais siekė 12.583 Eur. 2015 metais ji siekė 11.916 tūkst. Eur., 2014 metais –

16.704 Eur.

2016 m. statybos įmonės daugiausia darbų (37,1 proc. visų statybos darbų) atliko Vilniaus apskrityje – už 844,8 mln. Eur, iš jų Vilniaus miesto savivaldybėje – už 633,7 mln. Eur. Kauno apskrityje 2016 m. atlikta 22,3 proc. visų Klaipėdos darbų, 3,5 proc. mažiausiai statybos darbų atlikta Tauragės apskrityje – tik 2,1 proc.

Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė 2014 – 2015 m. laikotarpiu tarp Vilniaus apskrities savivaldybių augo Šalčininkų r., Ukmergės r., Vilniaus m. ir Vilniaus r. savivaldybėse, tuo tarpu Elektrėnų, Širvintų, Švenčionių ir Trakų – mažėjo. Lyginant 2015 – 2016 metus atliktų statybos darbų vertės tarp Vilniaus apskrities savivaldybių didėjo Širvintų, Švenčionių, Trakų ir Vilniaus r. savivaldybėse, kitose – mažėjo. NAGRINĖJAMUOJU laikotarpiu didėjo tik Kauno ir Klaipėdos apskričių atliktų statybos darbų vertės, Alytaus, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos, Vilniaus apskričių – mažėjo.

2016 m. gruodžio 31 d. šalies gyvenamasis butų fondas sudarė 95,8 mln. m² naudingojo ploto. 98,5 proc. viso gyvenamojo butų fondo buvo privati nuosavybė, likusi dalis priklausė valstybei ir savivaldybėms. Naudingasis plotas individualiuosiuose namuose (1–2 butų namuose), sudarė 54 proc. viso gyvenamojo butų fondo ploto. Vienam gyventojui teko vidutiniškai 33,6 m² buto naudingojo ploto: mieste – 30,7 m², kaime – 39,7 m². Praėjusių metų pabaigoje šalyje vienam gyventojui vidutiniškai teko 33,6 m² naudingojo ploto. Daugiausia naudingojo ploto vienam gyventojui vidutiniškai teko Ignalinos rajono – 49,4 m², Palangos miesto – 47 m², Molėtų rajono – 45,9 m², ir Alytaus rajono – 45,6 m² savivaldybėse, mažiausiai – Panevėžio miesto (28,9 m²), Klaipėdos miesto (29 m²), Alytaus miesto (29,3 m²), Šilalės rajono (29,9 m²) ir Vilniaus miesto (30,1 m²) savivaldybėse. 2016 m. pabaigoje gyvenamąjį butų fondą sudarė 1,4 mln. butų. Mieste daugiausia buvo dviejų (38 proc. visų butų) ir trijų (25,2 proc.) kambarių butų, kaime – trijų kambarių butų (30,7 proc.). Vidutiniškai vieno buto dydis sudarė 67,6 m²: mieste – 61,7 m², kaime – 79,6 m². 44,4 proc. butų buvo Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje.

2016 m. pabaigoje gyvenamasis fondas Švenčionių rajono savivaldybėje sudarė 947,1 tūkst. m², šalyje – 95.786,9 tūkst. m², Vilniaus apskrityje – 26.054,6 tūkst. m². 2014–2016 m. laikotarpyje gyvenamasis fondas Švenčionių rajono savivaldybėje augo 0,08 proc. (2014 m. - 946,3 tūkst. m², 2015 m. - 946,9 tūkst. m²), Vilniaus apskrityje augo 3,62 proc., atitinkamai augo ir visose apskrities savivaldybėse.

7 lentelė. Butų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2016 m. pabaigoje

Iš viso	Privati nuosavybė	Iš jų		Valstybės, savivaldybių nuosavybė	Iš jų savivaldybių
		1-2 butų namuose	3 ir daugiau butų namuose (daugiabučiuose)		
13877	13544	9088	4456	333	295

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Lyginant su 2015 metais pastebimas nežymus didėjimas. Butų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2015 m. pabaigoje sudarė - 13.526, iš jų 13.180 – privati nuosavybė, 1-2 butų namuose – 8.732, 3 ir daugiau butų namuose (daugiabučiuose) – 4.448, valstybei nuosavybės teise priklausė – 42, savivaldybei – 304.

2016 m. naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui mieste Švenčionių rajone sudarė 51,8 m², kaime – 30,3 m².

2016 m. Švenčionių rajone buvo leista statyti 50 butų (2014 m. – 37; 2015 m. - 26), iš jų 1-2 butų namuose – 25 (2014 m. – 37; 2015 m. - 26). Leistų statyti butų naudingas plotas sudarė 4,5 tūkst. m² (2014 m. – 6,1 tūkst. m²; 2015 m. – 4,2 tūkst. m²). Iš jų 1-2 butų namuose 3,4 tūkst. m² (2014 m. – 6,1 tūkst. m²; 2015 m. – 4,2 tūkst. m²).

Iš viso Vilniaus apskrityje 2016 m. leistų statyti butų skaičius sudarė 7834 (2014 m. – 5474, 2015 m. – 7262), iš jų 1-2 butų namuose – 2867 (2014 m. – 2386; 2015 m. - 2590). Leistų statyti butų naudingas plotas Vilniaus apskrityje sudarė 781,3 tūkst. m² (2014 m. – 562,7 tūkst. m²; 2015 m. – 695,6

tūkst.m2), iš jų 1-2 butų namuose 458,6 tūkst. m2 (2014 m. – 375,1 tūkst. m2; 2015 m. – 414,5 tūkst.m2). Mažiausias leistų statyti butų skaičius Vilniaus apskrityje buvo Ukmergės r. sav. (30 vnt.).

2016 m. išduotas 8081 leidimas gyvenamiesiems ir negyvenamiesiems pastatams statyti. 7167 leidimai, arba 88,7 proc. visų leidimų, išduoti gyvenamiesiems pastatams statyti, t. y. 15,7 proc. daugiau nei 2015 m.

Leistuose statyti 8452 gyvenamuosiuose namuose bus įrengti 16765 butai, palyginti su 2015 m., leistų statyti butų skaičius padidėjo 22,3 proc. Leista statyti 8166 individualiuosius namus, 286 daugiabučius namus ir 6 bendrabučius. 2016 m. 46,7 proc. leistų statyti butų buvo Vilniaus apskrityje (Vilniaus miesto savivaldybėje – 37,4 proc.) ir 27,1 proc. – Kauno apskrityje (Kauno rajono savivaldybėje – 15,5 proc.).

8 lentelė. Butų skaičius 2014 – 2016 metais

	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Baigtų statyti butų skaičius						
	<i>Iš viso</i>			<i>Iš jų 1-2 butų namuose</i>		
Švenčionių rajonas	11	28	22	11	28	22
Vilniaus apskritis	3775	5166	6919	1806	2264	2577
Baigtų statyti butų naudingasis plotas						
	<i>Iš viso, tūkst. m2</i>			<i>Iš jų 1-2 butų namuose</i>		
Švenčionių rajonas	1,4	3,6	3,1	1,4	3,6	3,1
Vilniaus apskritis	405,9	524,4	648,5	282,4	356,2	399,2
Pagal statybos leidimus leista statyti negyvenamųjų pastatų						
	<i>Pastatų skaičius</i>			<i>Bendrasis plotas, tūkst.m2</i>		
Švenčionių rajonas	28	32	13	10,1	4,2	15,5
Vilniaus apskritis	729	744	224	422,2	659,0	495,2
Baigti statyti nauji negyvenamieji pastatai						
	<i>Pastatų skaičius</i>			<i>Bendrasis plotas, tūkst.m2</i>		
Švenčionių rajonas	8	19	26	1,0	8,5	5,4
Vilniaus apskritis	264	345	133	310,9	453,7	371,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2016 m. yra gauti 59 gyventojų prašymai įrašyti į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą. 2017 m. sausio 1 d. į sąrašą savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti buvo įrašyta 106 asmenys ir šeimos, jų šeimos narių skaičius – 263. Lyginant su 2015 m., yra gauta daugiau prašymų įrašyti į Asmenų (šeimų), turinčių teisę į savivaldybės socialinį būstą ar jo sąlygų pagerinimą, sąrašus (2015 m. - 41), tačiau yra sumažėjęs į sąrašą savivaldybės socialiniam būstui išsinuomoti įrašytų šeimų ir asmenų skaičius, jų šeimos narių skaičius (2015 m. – įrašytos 124 šeimos, jų šeimos narių skaičius– 321).

2016 metais 14 šeimų (asmenų), turinčių teisę į savivaldybės socialinį būstą, buvo aprūpintos socialiniu būstu. 2016 m. buvo išnuomotas 1 savivaldybės būstas šeimai, netekusiui nuosavo būsto dėl gaisro, su 17 savivaldybės būstų nuomininkų, jiems patiems prašant, buvo nutrauktos savivaldybės socialinio būsto nuomos sutartys.

Su 130 savivaldybės būsto nuomininkų pratęstos būsto nuomos sutartys.

Buvo pakeisti 2 savivaldybės būstų pagrindiniai nuomininkai, išnuomoti 2 tarnybiniai butai.

2016 m. savivaldybės administracija išdavė rajono gyventojams 2 pažymas apie teisę į valstybės paramą būstui įsigyti – gauti valstybės remiamą būsto kreditą būstui pirkti.

TRANSPORTAS

2016 m. pabaigoje šalyje buvo 1,2 mln. registruotų individualių lengvųjų automobilių – tai 33,1 tūkst. (3 proc.) daugiau nei 2015 m. pabaigoje. Individualių lengvųjų automobilių skaičius 2016 m. pabaigoje, palyginti su 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu, labiausiai padidėjo Kauno (3,5 proc.), Vilniaus (3,4 proc.) ir Šiaulių (3,3 proc.) apskrityse, mažiausiai – Marijampolės (1,9 proc.) ir Utenos (2,1 proc.) apskrityse.

2016 m. pabaigoje, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Švenčionių rajono savivaldybėje buvo įregistruoti 10078 lengvieji automobiliai ((daugiau nei praeitais metais 9.886), tai sudarė 2,77 proc. visų Vilniaus apskrities bei 0,78 visų šalies lengvųjų automobilių), 416 krovinių automobilių, 177 motociklai, 133 – mopedai.

Keleivių vežimo paslaugas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje teikia 5 vežėjai:

Švenčionių rajono savivaldybėje yra nustatyti 14 vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų. Keleivių vežimas vietiniais maršrutais vykdomas maršruto trasomis, kurių 86 % yra asfaltuota kelio danga ir 14 % - žvyrkeliai. Vietinio susisiekimo maršrutais per metus pervežama vidutiniškai apie 500 tūkst. keleivių, vidutinis maršrutų ilgis - apie 1 mln. km per metus. Didžiąją dalį keleivių rajone, išskyrus vietinio susisiekimo maršrutus Švenčionys – Pabradė – Vilnius bei Švenčionys – Švenčionėliai – Švenčionys, sudaro mokiniai (virš 70%).

9 lentelė. Keleivių vežimas 2014 – 2016 metais, tūkst.

	Vežta keleivių, tūkst.			Keleivių vežimo apyvarta, tūkst. keleivio km		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Lietuvoje	321450,9	300566,7	291504,9	2671737,0	2457378,3	2361238,3
Vilniaus apskrityje	162676,9	152038,7	148536,8	960322,6	908168,9	900604,2
Švenčionių rajone	127,2	228,9	293,7	4270,5	5167,4	2610,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2016 m. pabaigoje šalyje 1 tūkst. gyventojų teko 402 individualūs lengvieji automobiliai (2015 m. – 385). Daugiausia individualių lengvųjų automobilių 1 tūkst. gyventojų teko Neringos (867), Utenos rajono (481) ir Skuodo rajono (479) savivaldybėse, mažiausiai – Vilniaus miesto (344), Klaipėdos miesto ir Visagino (po 352) savivaldybėse.

Vilniaus regiono ir Švenčionių rajono transporto priemonių, tenkančių 1.000 gyventojų, skaičius atitiko bendras šalies tendencijas. 2016 metais Lietuvoje transporto priemonių, tenkančių 1.000 gyventojų, skaičius Švenčionių rajone siekė – 398, 2014 m. – 365, 2015 m. – 378. Vilniaus apskrityje jis sudarė 3193 transporto priemones, tenkančias 1.000 gyventojų. Mažiausias iš apskrities savivaldybių 1.000 gyventojų tenkančių transporto priemonių yra Vilniaus m. (344), Šalčininkų r. (383) savivaldybėse. Tikėtina, gana didelį Švenčionių rajono automobilizacijos lygį lemia jo geografinė padėtis – rajonas nutolęs nuo didesnių miestų, o rajono gyvenvietės nesikoncentruoja vienoje vietoje.

TURIZMAS

Švenčionių rajono „turistinis produktas“ – tai gamta, jos teikiamos pramogos ir malonumai. Pagrindiniai turizmo komponentai – sportinės ir laisvalaikio pramogos, nakvynė gamtoje ar neįprastoje kaimo aplinkoje, nacionalinė virtuvė, etnografiniai patiekalai, civilizacijos laikais neįprastas susisiekimas (pėsčiomis, dviračiais, valtimis, baidarėmis ir pan.). Didelę dalį turistinio patrauklumo apsprendžia archeologijos, istorijos, dailės ir gamtos paminklai, kurių galima aptikti kiekviename Švenčionių rajono bažnytkaimyje.

Švenčionių rajono savivaldybės miškingumas – 56,6 proc. Tinkamiausi poilsiavimui yra sausi ir normalaus drėgnumo pušynai, iš dalies tinkami – sausi mišrūs bei lapuočiai miškai, sausi beržynai, sausi eglynai bei kiti lapuočių miškai. Rajone teka nemažai upių ir upelių, išsidėstę poilsui ir rekreacijai tinkami ežerai. Rajono vandens telkiniai svarbūs turizmo plėtrai, ypač formuojant rekreacines zonas. Saugomos teritorijos Švenčionių rajone užima 53.548 ha. Rajone išsidėstęs vienas nacionalinis (Aukštaitijos) ir 3 regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro ir Sirvėtos), 11 valstybinių draustinių, 2 biosferos poligonai, vienas atkuriamasis sklypas, 2 gamtos paminklai, 25 valstybiniai gamtos paveldo objektai, 2 savivaldybės gamtos paveldo objektai. Miškų masyvų, tvenkinių, upių ir jų slėnių, kitų natūralių biotopų, kurie užtikrina biologinę įvairovę ir jos išsaugojimą, gausa yra svarbus veiksnys, lemiantis teritorijos kraštovaizdžio estetinę vertę.

Iš viso Švenčionių rajone 4 galimi turizmo maršrutų tipai: automobilių, dviračių, vandens ir pėsčiųjų maršrutai. Švenčionių rajone esantys turizmo informacijos ir lankytojų centrai aktyviai dirba kuriant naujus turizmo maršrutus.

Aktyvaus poilsio turistiniai maršrutai automobiliu Švenčionių rajone

1. Kaltanėnai–Švenčionys–Adutiškis–Šventos k.–Švenčionys–Kaltanėnai;
2. Kaltanėnai–Švenčionys–Pavoverė–Zalavas–Pabradė–Dubingiai (Molėtų r.)–Labanoras Kaltanėnai;
3. Kaltanėnai–Kulionys (Molėtų r.)–Utena–Leliūnai (Utenos r.)–Sudeikiai (Utenos r.)–Kaltanėnai;
4. Kaltanėnai–Bavainiškė–Šventa Palūšė (Ignalinos r.)–Ginučiai (Ignalinos r.)–Saldutiškis (Utenos r.)–Labanoras–Kaltanėnai;
5. Švenčionys–Kančiogina–Mielagėnai–Tverečius (Ignalinos r.)–Vosiūnai (Ignalinos r.)–Didžiasalis (Ignalinos r.)–Senasis Daugėliškis (Ignalinos r.)–Ceikiniai (Ignalinos r.)–Šventa–Švenčionys;
6. Kaltanėnai–Salakas (Zarasų r.)–Zarasai (Zarasų r.)–Šlyninka (Zarasų r.)–Leliūnai (Utenos r.)–Utena (Utenos r.)–Kaltanėnai;
7. Pabradė–Abejučiai–Padubingė–Žingiai–Purviniškiai–Baluošos (Baluošų) ežeras–

- Purviniškiai Leikštinio ežeras–Kabakėlis–Trabučiai–Pabradė;
8. Pabradė–Abejučiai–Padubingė–Leikštinio ežeras–Trabučiai–Pabradė;
 9. „Dubingių miško takais“;
 10. „Pietrytinis Asvejos žiedas“;
 11. Šventa – Lino verdenė;
 12. Palūšė–Ignalina–Antagavė–Garbūnai–Kamša–Rėkučiai–Pervieniškės–Reškutėnai–Raudonė – Kretuonys–Kaltanėnai–Motiejūnai–Palūšė;
 13. Palūšė–Gaveikėnai
- Vaišniūnai–Šumaini–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Tauragnai–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladaka Inis–Šakarva–Kaltanėnai–Kretuonys–Reškutėnai–Antagavė– Ignalina;
14. Cirkliškis–Švenčionys–Šventa;
 15. Švenčionys–Labanoras + Edukacinė programa;
 16. Švenčionys–Reškutėnai + Edukacinė programa;
 17. Cirkliškis–Švenčionys–Kaltanėnai + Edukacinė programa.

Dviračių maršrutai

Švenčionių rajone iš viso siūloma 10 dviračių maršrutų:

1. „Ten, kur gimsta Žeimenas...“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k.–Senišio k.–Luknos k.–stovyklavietė prie Keruočio ežero –Liedelės k.– Pagiliūtės k.– Kuklių k.–Kaltanėnų mstl.;
2. „Kiauna į Žeimeną“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k.–Senišio k.–Luknos k.–stovyklavietė prie Keročio ežero–Liedelės k.–Pagilūtės k.–Terpežio k.–Kiauneliškio k.–Pakiaunio k.–Linkmenų mstl.–Berniūnų k.–Kaltanėnų mstl.;
3. „Labanoras–girios vidury“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k.–Senišio k.–Luknos k.–Antaliedės I k.–Paluknio k.–Labanoro mstl. 21–Terpežio k.–Pagilūtės k.–Kuklių k.–Kaltanėnų mstl.;
4. „Mažasis Kaltanėnų dviračių takas“: Kaltanėnų mstl.–Šakališkės k.–Senišio k.–Buivydu k.–Bruknyinės vandens malūnas–Kaltanėnų mstl.;
5. „Didysis Kaltanėnų dviračių takas“: Kaltanėnų mstl.–Pakretuonės k.–Rėkučių k.–Reškutėnų k.–Kretuonių k.–Kaltanėnų mstl.;
6. Vakarinis mėlynasis pėsčiųjų ir dviračių takas;
7. Sirvėtos regioninio parko mažasis šeimos dviračių takas;
8. Dauguvos–Nemuno takoskyros dviračių takas (sutampa su pažintiniu pėsčiųjų taku);
9. „Dubingių miško takais“;
10. „Pietrytinis Asvejos žiedas“;
11. Pabradė – Abejučiai – Padubingė – Palaumenys – Laumenos ežeras – Trabučiai – Pabradė.

Vandens maršrutai

1. Žeimenos ir Kiaunos upėmis: Kaltanėnai–Šakališkė–Kukliai–Kaltanėnai;
2. Žeimenos upe ir Žeimenio ežeru: Kaltanėnai–Ožkiniai–Kretuonėlės ištakos į Žeimenio ežerą;
3. Lakajos vandens kelias.

Pėsčiųjų maršrutai

1. Senišio k.–Luknos k. (Pažintinis gamtinis takas palei Žeimenos upę, Žeimenos botaniniame zoologiniame draustinyje);
2. Peršokšnos gamtinis pažintinis takas;
3. Labanoro girios pažintinis takas;
4. Sirvėtos regioninio parko pažintinis pėsčiųjų takas.

Labiausiai lankytinos vietos:

1. Lino verdenės šaltinis;
2. Sirvėtos regioninio parko lankytojų centras;
3. Kačėniškės piliakalnis;
4. Pažintinis mitologinis takas;
5. Nalšios muziejus;
6. Labanoro regioninio parko lankytojų centras;
7. Cirklišio dvaro rūmai;
8. Labanoro miestelis ir jo apylinkės;
9. Kaltanėnų miestelis ir jo apylinkės;
10. Lygumų apžvalgos bokštas.

ūros o nimo nto ikta , 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje:	MAITINIMO ĮSTAIGOS		
	<i>Restoranai</i>		2
	<i>Kavinės</i>		16
	<i>Picerijos</i>		2
	APGYVENDINIMAS		
	<i>Viešbučiai ir svečių namai</i>		4
	<i>Kaimo turizmo sodybos</i>		21
	<i>Poilsio namai</i>		3
	<i>Stovyklavietės</i>		30
	ARCHEOLOGINIAI OBJEKTAI		24
	ARCHITEKTŪRINIAI OBJEKTAI		18
	INŽINIERINIAI OBJEKTAI		4
	GAMTOS PAMINKLAI		27
	MUZIEJAI		2
	APŽVALGOS BOKŠTAI		4
	ISTORINĖS, MEMORIALINĖS VIETOS		24
	KITOS LANKYTINOS VIETOS		4

Viena iš svarbiausių turizmo infrastruktūrą Remiantis Valstybinių – apgyvendinti turizmo departame įstaigų tinklas.pate informacija

• **Apgyvendinta turistų apgyvendinimo įstaigose 2014 – 2015 m:**

	Iš viso			Užsieniečių		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Švenčionių rajonas	4516	5006	4077	52	205	995

• **Suteikta nakvynių apgyvendinimo įstaigose 2014 – 2015 m:**

	Iš viso			Užsieniečiams		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Švenčionių rajonas	10837	11612	6519	265	296	1888

• **Viešbučių, numerių ir vietų skaičius 2014 – 2015 m:**

	Viešbučių skaičius			Numerių skaičius			Vietų skaičius		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Švenčionių rajonas	1	1	1	11	11	11	24	24	24

• **Apgyvendintų turistų viešbučiuose 2014 – 2015 m:**

	Iš viso			Užsieniečių		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Švenčionių rajonas	417	285	282	23	35	28

• **Suteikta nakvynių viešbučiuose 2014 – 2015 m:**

	Iš viso			Užsieniečių		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Švenčionių rajonas	2077	539	730	131	68	221

2016 m. balandžio mėn. Kultūros vertybių registre iš viso buvo užregistruota 671 kultūros vertybė

(iš jų 163 kilnojamų ir 508 nekilnojamų) Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje. Nors Švenčionių rajone kultūros paveldo objektai yra įtraukti į lankytinų vietų sąrašus, tačiau pastebima, kad ne visi objektai yra tinkamai pritaikyti turistų poreikiams. Dėl menkos priežiūros, restauravimo darbų, neišvystytų paslaugų, turistų lūkesčiai nėra pilnai tenkinami ir patys objektai nėra jiems patrauklūs. Švenčionių rajone veiklą vykdo Nalšios muziejus ir jo Reškutėnų filialas.

INŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA

Švenčionių rajono savivaldybėje centralizuotą šilumos tiekimą vykdo AB „Fortum Švenčionių energija“. UAB „Fortum Švenčionių energija“ įkurta 2001 metais. Pagrindinės įmonės veiklos kryptys – šilumos ir karšto vandens gamyba, tiekimas ir pardavimas gyventojams, įmonėms ir įstaigoms Švenčionių, Švenčionėlių ir Pabradės miestuose. Bendros investicijos – 6,81 mln. Eurų skirta naujiems ir jau esantiems katilams (8,5 MW biokuro ir 3,2 MW dujų) atnaujinti. Įmonėje dirba 29 darbuotojai.

Įmonė eksploatuoja 5 katilines: po 2 Pabradės ir Švenčionių miestuose, vieną Švenčionėlių mieste. Visuose daugiabučiuose, kuriems yra tiekiama centralizuota šiluma, yra įrengti ir veikia individualūs, automatizuoti šilumos punktai. 2015 m. įmonė eksploatavo 12.958 m nuosavybės teise bendrovei priklausančių šilumos trasų, 729 m savivaldybei priklausančių šilumos trasų ir 851 m kitiems vartotojams priklausančių šilumos trasų.

Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklai vykdyti išduotos dvi licencijos 2 įmonėms: UAB „Vilniaus vandenys“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“. Geriamasis vanduo Švenčionių rajono savivaldybėje centralizuotai tiekiamas 52 proc. savivaldybės gyventojų, nuotekų tvarkymo paslaugos – 30 proc. savivaldybės gyventojų.

UAB „Vilniaus vandenys“ aptarnauja vandens tiekimo įrenginius ir tinklus Švenčionių bei Švenčionėlių miestuose, o nuotekų surinkimo tinklus ir valymo įrenginius – Švenčionių, Švenčionėlių bei Pabradės miestuose. Švenčionių mieste vanduo tiekiamas iš 6 gręžinių. Švenčionėliuose vanduo tiekiamas iš 8 gręžinių, veikia vandens kokybės gerinimo įrenginiai. Nuotekos Švenčionėliuose išvalomos naujai įrengtuose Švenčionėlių valymo įrenginiuose, kur visi valymo procesai vyksta uždaroje talpoje. UAB „Vilniaus vandenys“ Švenčionių rajone aptarnauja 4.040 abonentų. Iš viso UAB „Vilniaus vandenys“ vandenį tiekia iš 14 gręžinių. Per metus įmonė pateikia apie 0,5 mln. m³ vandens, išvalo apie 1,4 mln. m³ nuotekų, prižiūri ir aptarnauja 9 nuotekų perpumpavimo siurbles.

Kaimiškųjų seniūnijų vandentiekio ir nuotekų tinklus Švenčionių rajono savivaldybėje eksploatuoja UAB „Pabradės komunalinis ūkis“. UAB „Pabradės komunalinis ūkis“ Pabradės padalinys aptarnauja Pabradės ir Magūnų seniūnijos gyventojus, įmonės aptarnaujamą teritoriją 34,1 proc. gyventojų naudojasi centralizuoto vandens tiekimo paslaugomis ir 8 proc. – nuotekų tvarkymo paslaugomis. Per 2013 m. UAB „Pabradės komunalinis ūkis“ vartotojams patiekė 158 tūkst. m³ vandens. 2015 metais, pagal turto patikėjimo sutartį perdavus UAB „Pabradės komunalinis ūkis“ vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo turtą, bendrovė 2016 metais pradėjo teikti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas Adutiškio, Cirklišio, Kaltanėnų, Sarių, Svirkų, Švenčionių ir Švenčionėlių seniūnijų kaimiškose gyvenvietėse.

Elektros paskirstymo tinklai Švenčionių rajono savivaldybėje išvystyti gerai. Didžioji dalis elektros tinklų perdavimo linijų yra geros būklės. Savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, elektros energiją gyventojams tiekia AB „Energijos skirstymo operatorius“.

APLINKOSAUGA

Pagrindinis oro teršalų emisijos į atmosferą šaltinis Švenčionių rajono teritorijoje, kaip ir didžiojoje Lietuvos teritorijos dalyje, yra autotransportas. Didžioji dalis tokios taršos tenka autotransportą

koncentruojantiems tranzitiniais intensyvaus eismo keliams, gatvėms, jų sankryžoms ir jų aplinkai. 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje į atmosferą iš viso buvo išmesta 541,3 t teršalų, lyginant su 2014 m. ir 2015 m. teršalų kiekis didėja (2014 m. – 442,8t, 2015 m. – 504,6t). Tai sudaro 6,14 proc. (8804,3 t) visų Vilniaus apskrityje bei 0,77 proc. (70468,0 t) visų šalyje į aplinkos orą išmestų teršalų.

10 lentelė. Teršalai Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 – 2016 m.

	Visi teršalai, t			Kietosios medžiagos, t		
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2014 m.	2015m.	2016m.
Lietuvos Respublika	56513,7	65928,7	70468,0	3508,0	3539,9	3763,2
Vilniaus apskritis	6732,0	7137,6	8804,3	577,5	534,0	554,6
Švenčionių rajonas	442,8	504,6	541,3	25,0	27,5	28,8

	Dujinės ir skystosios medžiagos, t		
	2014 m.	2015m.	2016m.
Lietuvos Respublika	53005,7	62388,8	66704,8
Vilniaus apskritis	6154,5	6603,6	8249,7
Švenčionių rajonas	417,8	477,1	512,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Aplinką Švenčionių rajono savivaldybėje labiausiai teršia dujinės ir skystosios medžiagos. 2016 m. dujinės ir skystosios medžiagos sudarė 94,68 proc., kietosios medžiagos – 5,32 proc. visų išmestų teršalų. Iš dujinių ir skystųjų medžiagų oras daugiausia teršiamas anglies monoksidaais.

Analizuojant 2014 – 2016 metų laikotarpį pastebimas visų teršalų kiekio didėjimas tiek Švenčionių rajone, tiek Vilniaus apskrityje, tiek visoje Lietuvoje. Mažiausias teršalų kiekis iš apskrities savivaldybių fiksuojamas Šalčininkų rajono savivaldybėje (41,5 t), Trakų r. savivaldybėje – (145,8 t), didžiausias Vilniaus m. (3012,7 t) ir Elektrėnų savivaldybėse (1492,8 t).

Oro kokybei didelę neigiamą įtaką taip pat daro vietiniai taršos šaltiniai: keliamos dulkės nuo gatvių, individualių namų šildymas, žolės bei žaliųjų atliekų deginimas. 2016 m. vienam Švenčionių rajono savivaldybės gyventojui teko 22 kg išmestų teršalų, vienam Lietuvos gyventojui – 25 kg, vienam Vilniaus apskrities gyventojui – 11 kg teršalų. Apskrityje teršalų, išmestų į orą iš stacionarių taršos šaltinių, daugiausiai teko vienam Elektrėnų savivaldybės gyventojui (104 kg), mažiausiai – vienam Šalčininkų (3 kg) ir Trakų rajono savivaldybės gyventojui (5 kg). Analizuojant 2014 - 2015 m. laikotarpį pastebimas teršalų išmetimo į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių didėjimas. Ypač jis ženklus yra Elektrėnų rajono savivaldybėje.

11 lentelė. Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių, tenkantis vienam gyventojui, kg:

	Kietosios medžiagos, t			Dujinės ir skystosios medžiagos, t		
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2014 m.	2015m.	2016m.
Lietuvos Respublika	1	2	1	18	21	24
Vilniaus apskritis	1	1	1	8	8	10
Švenčionių rajonas	1	1	1	16	19	21

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo sunaudota 761,0 m³ vandens (2014 m. - 889,7 m³, 2015m. - 911,5 m³), tai sudaro 0,64 proc. Vilniaus apskrityje sunaudoto vandens ir 0,027 proc. Lietuvoje sunaudoto vandens. 2016 m. Švenčionių rajone paimta 831,6 m³ (2014 m. - 937,2 m³, 2015 m. - 963,1 m³), tai sudaro 0,67 proc. Vilniaus apskrityje paimto vandens ir 0,029 proc. Lietuvoje paimto vandens. Vilniaus apskrityje 2016 m. iš viso sunaudota 118939,8 m³ vandens, paimta - 124569,2 m³, Lietuvoje sunaudota 2766283,3 m³, paimta - 2790477,7 m³.

Aplinkosaugos klausimais 2016 m. iš fizinių ir juridinių asmenų yra gauti ir išnagrinėti 257 prašymai ir skundai, iš jų 231 prašymas dėl saugotinių medžių kirtimo, 4 skundai dėl kaimyniniuose žemės sklypuose per arti pasodintų želdinių. Išduoti 203 (2015 m. - 126) leidimai saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams.

Švenčionių rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra integrali regioninės sistemos dalis. Komunalinių atliekų tvarkymą Vilniaus regiono savivaldybėse koordinuoja UAB „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“. Toliau buvo tobulinama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą mokesčių sistema. Vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 384 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 711 „Dėl rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, rajono savivaldybės taryba 2016 m. gegužės 30 d. savo sprendimais pakeitė Švenčionių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatus ir vietinės rinkliavos mokesčio administravimo tvarkos aprašą.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (atliekų surinkimas ir transportavimas, aprūpinimas kontaineriais ir kt.) rajone teikia UAB „Švenčionių švara“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“.

ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ

Iki 2018 m. sausio 1 dienos, rajone yra iš viso 2861 žemės ūkio valdos: aktyvios – 2797, atnaujintos – 2315, neatnaujintos – 482, išregistruotos – 64.

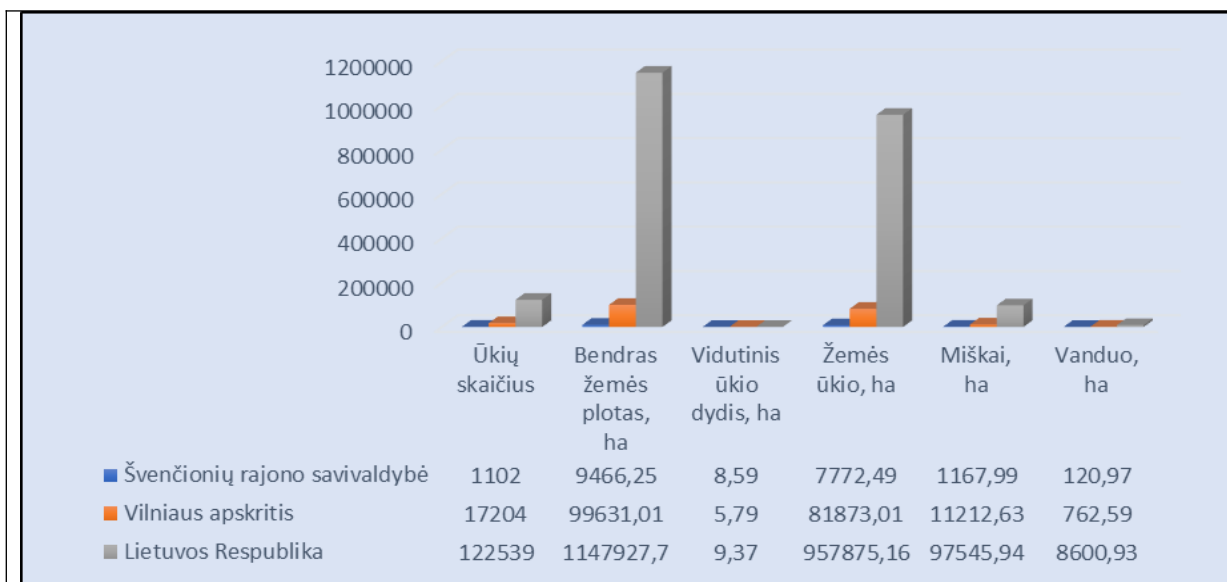
Ūkių, įregistruotų Ūkininkų ūkių registre skaičius ir jų žemė 2018 m. sausio mėn. Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 1102 (2017 m. - 1098), Lietuvoje – 122539, Vilniaus apskrityje – 17204. Vilniaus apskrityje didžiausias ūkių skaičius fiksuojamas Vilniaus rajono (5905), Trakų rajono (2759) ir Ukmergės rajono (2393) savivaldybėse, mažiausias – Vilniaus m. savivaldybėje (12).

Vidutinis Švenčionių rajono savivaldybės ūkio dydis 2018 m. sausio mėn. buvo 8,59 ha, apskrityje – 5,79 ha, šalyje – 9,37 ha. Didžiausias vidutinis ūkio dydis apskrityje fiksuotas Švenčionių rajono savivaldybėje (8,59 ha), mažiausias – Vilniaus rajono savivaldybėje (3,61 ha).

Ūkininkų ir partnerių, įregistruotų Ūkininkų ūkių registro suvestinėje skaičius 2018 m. sausio mėn. Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis Švenčionių rajono savivaldybėje buvo: ūkininkų - 1113, partnerių – 21, asmenų – 1134.

2018 m. pradžioje registruotiems ūkiams priklausantys miškai užėmė plotą: Švenčionių rajono savivaldybėje - 1167,99 ha savivaldybės. Vilniaus apskrityje – 11212,63 ha, šalies – 97545,94 ha.

Ūkių, registruotų Ūkininkų registre, skaičius, jų žemė, 2018 m. sausio 1 d.

Šaltinis: Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro informacija (<https://www.vic.lt/?mid=213>)

12 lentelė. Ūkininkų ūkių žemės grupavimas pagal nuosavybės teisę

	Ūkininkų ūkių registre įregistruotų		Ūkininkų ūkių naudojamos žemės plotas, ha		Iš bendro ploto, ha		
	Ūkių skaičius	Žemės sklypų skaičius	Bendras plotas	Žemės ūkio naudmenos	Ūkininkui ar ūkio nariams nuosavybės teise priklausančio s žemės ūkio paskirties žemės plotas	Išsinuomos iš kitų asmenų privačios žemės ūkio paskirties žemės plotas	Išsinuomos iš valstybės žemės ūkio paskirties žemės plotas
Lietuvoje	122539	296420	1147927,70	957875,16	999062,71	112843,78	36021,21
Vilniaus apskrityje	17204	31363	99631,01	81873,01	84328,81	6700,05	8602,15
Švenčionių rajone	1102	2118	9466,25	7772,49	5741,40	744,72	2980,13

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

13 lentelė. Ūkininkų ūkių žemėnaudų grupavimas pagal bendrą plotą Švenčionių rajono savivaldybėje, ha

ha	Skaičius	ha	Skaičius	ha	Skaičius
Iki 0,5	59	30-50	16	300-500	1
0,5-1	92	50-80	4	500 ir daugiau	0
1-3	317	80-100	2		
3-10	422	100-150	6		
10-20	142	150-200	3		
20-30	34	200-300	4		

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Traktorių savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre iki 2018 metų sausio 1 dienos, Švenčionių rajone buvo registruoti iš viso 2937 objektai:

Cisterninė priekaba	6	Plentvolis	1	Savikrovė priekaba	9
---------------------	---	------------	---	--------------------	---

Greideris	16	Prikabinamoji platforma	6	Srutvežis	26
Ratinis ekskavatorius-krautuvas	6	Ratinis ekskavatorius	74	Sunkusis keturratis motociklas	48
Krautuvas	47	Javų kombainas	95	Trakatoriaus priekaba	588
Medvežė priekaba	34	Ratinis traktorius	1641	Trakatoriaus puspriekabė	235
Medvežis	11	Savaeigis kranas	1	Vikšrinis buldozeris	16
Mėšlo kratytuvas	1	Savaeigis purkštuvas	1	Vikšrinis ekskavatorius	15
Miško kirtimo mašina	4	Savaeigis smulkintuvas	2	Vikšrinis traktorius	51
Vikšrinis vamzdžių klotuvas	3				

Šaltinis: Valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (<https://www.vic.lt>)

SOCIALINIAI VEIKSNIAI DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

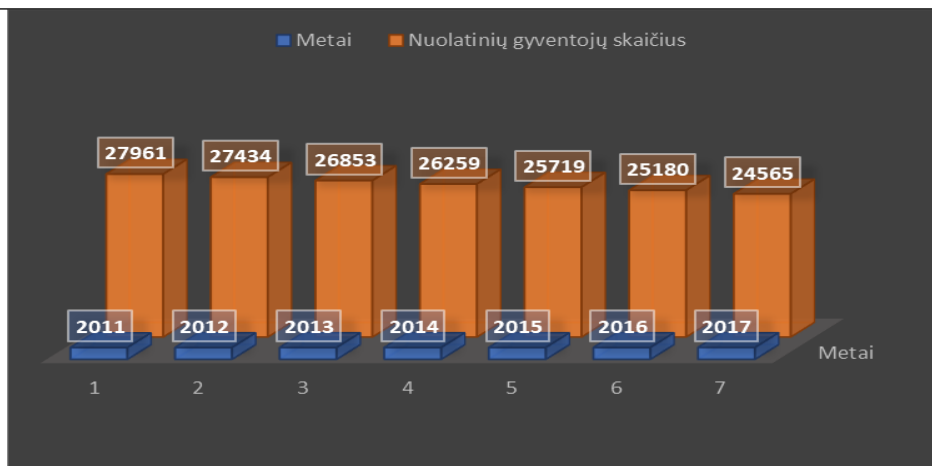
2017 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje gyveno 24565 nuolatiniai gyventojai (iš jų: kaime – 9443, mieste - 15122). Tai sudarė 3,05 proc. Vilniaus apskrities ir 0,86 proc. šalies gyventojų. Gyventojų skaičius savivaldybėje mažėja. Nuo 2011 m. gyventojų skaičius sumažėjo 12,15 proc.

2017 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2,8 mln. nuolatinių gyventojų, t. y. 40,7 tūkst. mažiau negu 2016 m. pradžioje. Ketvirtadalis šalies nuolatinių gyventojų gyveno Vilniaus, penktadalis – Kauno apskrityje. Gyventojų skaičiumi mažiausios – Tauragės, Utenos, Telšių, Alytaus ir Marijampolės apskritys. Jose gyveno nuo 3,5 iki 5,1 proc. šalies nuolatinių gyventojų. Palyginti su 2016 m. pradžia, nuolatinių gyventojų skaičius sumažėjo visose apskrityse, labiausiai – Utenos (2,7 proc.) apskrityje, Panevėžio ir Tauragės apskrityse sumažėjo po 2,6 proc. Savivaldybių lygiu nuolatinių gyventojų skaičius labiausiai padidėjo Neringos savivaldybėje (2,5 proc.), Klaipėdos ir Kauno rajonų savivaldybėse padidėjo atitinkamai 2,2 ir 1,7 proc., Vilniaus rajono ir Vilniaus miesto savivaldybėse – atitinkamai 0,8 ir 0,3 proc. Labiausiai – 3,8 proc. – sumažėjo Pagėgių savivaldybėje, Rokiškio rajono savivaldybėje sumažėjo 3,2 proc., po 3,1 proc. sumažėjo Pasvalio, Kelmės ir Pakruojo rajonų savivaldybėse.

Gyventojų tankumas (gyventojų skaičius viename km²) Švenčionių rajono savivaldybėje 2017 m. pradžioje siekė 14,5 gyventojai/km² (2016 m. pradžioje siekė 14,9).

Tais pačiais metais Vilniaus apskrities gyventojų tankumas buvo 82,8 gyventojai/km², šalies – 43,6 gyventojai/km² (2016 m. pradžioje Vilniaus apskrityje - 82,7 gyventojai/km², šalies – 44,2 gyventojai/km²). Didžiausias gyventojų tankumas apskrityje fiksuotas Vilniaus mieste (1.359,8 gyventojai/km²), o tarp rajono savivaldybių Elektrėnų savivaldybėje (46,7 gyventojai / km²), mažiausias – Švenčionių rajono savivaldybėje.

Nuolatinių gyventojų skaičius 2011-2017 m. Švenčionių rajone

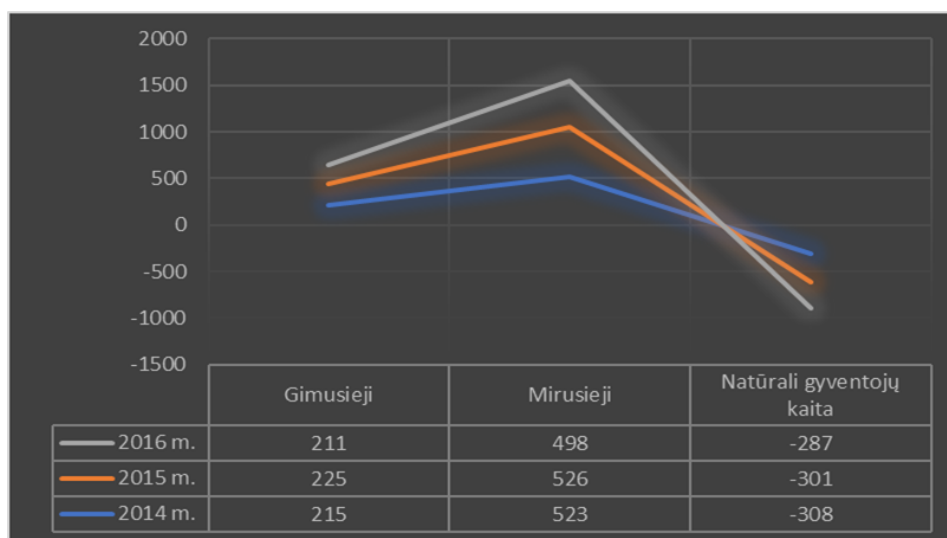
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje gimė 211 naujagimiai, 2014 m. – 215, 2015 m. – 225. Gimusiųjų skaičius 2014–2016 m. šalyje padidėjo 0,83 proc. (nuo 30369 iki 30623 naujagimių), Vilniaus apskrityje gimusiųjų skaičius padidėjo 5,16 proc. (nuo 9392 iki 9903 naujagimių).

Mirusiųjų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2014–2016 m. mažėjo nuo 523 iki 498 (arba 4,78 proc.). Analizuojamu laikotarpiu mirusiųjų skaičius šalyje padidėjo (2,07 proc.), nežymiai augo Vilniaus apskrityje (0,26 proc.).

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2014–2016 m. laikotarpiu Švenčionių rajono savivaldybėje natūrali gyventojų kaita buvo neigiama. Didžiausia neigiama natūrali gyventojų kaita savivaldybėje fiksuota 2014 m. (-308), mažiausia 2016 m. (-287). Didžiausia neigiama natūrali gyventojų kaita šalyje buvo fiksuota 2016 m. (-10.483). Vilniaus apskrityje 2014 m. - 514, o 2016 m. - -29. Neigiama natūrali gyventojų kaita fiksuojama visose apskrities savivaldybėse, išskyrus Vilniaus miesto savivaldybę, kurioje 2016 m. natūrali gyventojų kaita siekė 1225.

Gimusieji, mirusieji ir natūrali gyventojų kaita Švenčionių rajono savivaldybėje 2014–2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

14 lentelė. Nuolatinių gyventojų vidaus migracija 2014 - 2015 m.

	Atvykusieji			Išvykusieji			Neto vidaus migracija		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016

Švenčionių rajonas	687	557	582	819	670	753	-132	-113	-171
Vilniaus apskritis	15919	17172	19093	12476	12722	13912	3443	4450	5181
Lietuva	61415	61426	68572	61415	61426	68572	-	-	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Neigiamas vidaus migracijos saldo 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje siekė - 171 (į rajoną atvyko 582, išvyko 753 asmenys). Neigiamas vidaus migracijos saldo rajone buvo fiksuotas visu 2014–2016 m. laikotarpiu, didžiausias – 2016 m. (-171), mažiausias – 2015 m. (-113). 1 tūkst. gyventojų 2016 m. Švenčionių rajone teko 4,2 imigravusieji ir 10,5 emigravusieji asmenys.

15 lentelė. Tarptautinė migracija 2014 - 2015 m.

	Imigrantai			Emigrantai			Neto tarptautinė migracija		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Švenčionių rajonas	126	10	104	226	226	261	-100	-125	-157
Vilniaus apskritis	7497	6183	6792	9009	12497	12151	-1512	-6314	-5359
Lietuva	24294	22130	20162	36621	44533	50333	-12327	-22403	-30171

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

Bedarbių skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje, analizuojant Vilniaus teritorinės darbo biržos duomenis, 2017 metų gruodžio mėnesio pabaigoje sudarė 1558, lyginat su 2016 metų tuo pačiu laikotarpiu, jis padidėjo 4,4 proc., t.y. 66 bedarbiais. 2016 m. pabaigoje bedarbių skaičius buvo 1492, lyginat su 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu jis sumažėjo 99 bedarbiais, 2015 m. bedarbių skaičius buvo 1591.

2018 m. sausio 1 d. didžiausias nedarbas Vilniaus apskrityje buvo registruotas Ukmergės rajono (11,3 proc.), Švenčionių rajono (10,4 proc.) ir Šalčininkų rajono (10,0 proc.) savivaldybėse. Mažiausias - Elektrėnų (5,7 proc.), Vilniaus miesto (6,0 proc.) ir Trakų rajono (7,1 proc.) savivaldybėse.

16 lentelė. Nedarbas 2018 m. sausio 1 d.

TERITORIJA	
Vilniaus apskritis	7,6
Vilniaus m.sav.	6,9
Vilniaus r.sav.	8,7
Šalčininkų	10,0
Širvintų	9,1
Švenčionių	10,4
Trakų	6,5
Trakų r.sav.	7,1
Elektrėnų sav.	5,7
Ukmergės	11,3

Šaltinis: Vilniaus teritorinė darbo birža (<http://www.ldb.lt>)

2016 m. pabaigoje Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 10,7 tūkst. užimtų gyventojų. Nuo 2011 m. iki 2013 m. užimtų gyventojų skaičius augo nuo 9,7 tūkst. iki 10,3 tūkst. Nuo 2013 m. iki 2015 m. sumažėjo nuo 10,3 tūkst. iki 8,0 tūkst. Nuo 2016 m. pastebimas užimtųjų gyventojų skaičiaus padidėjimas net 2,7 tūkst.

2014–2016 m. užimtųjų skaičius Švenčionių rajone augo 14,02 proc., šalyje augo – 3,11 proc., Vilniaus apskrityje – 6,6 proc. Mažiausias užimtųjų skaičius Vilniaus apskrityje 2016 m. pabaigoje buvo Širvintų r. (6,1 tūkst.) ir Švenčionių rajono (10,7 tūkst.) savivaldybėse. Analizuojant užimtų gyventojų skaičius 2015–2016 m. labiausiai padidėjo Vilniaus (19,6 tūkst.), Šiaulių (6,6 tūkst.) ir Alytaus (4,8 tūkst.) apskrityse, o sumažėjo Klaipėdos (8,7 tūkst.) ir Marijampolės (4,8 tūkst.) apskrityse. Per šį laikotarpį užimtų gyventojų skaičius labiausiai padidėjo Vilniaus (13,5 tūkst.) ir Šiaulių (3,8 tūkst.) miestų bei Radviliškio (2,9 tūkst.) ir Švenčionių (2,8 tūkst.) rajonų savivaldybėse, o sumažėjo – Klaipėdos miesto (4 tūkst.) ir Šilutės rajono (3 tūkst.) savivaldybėse.

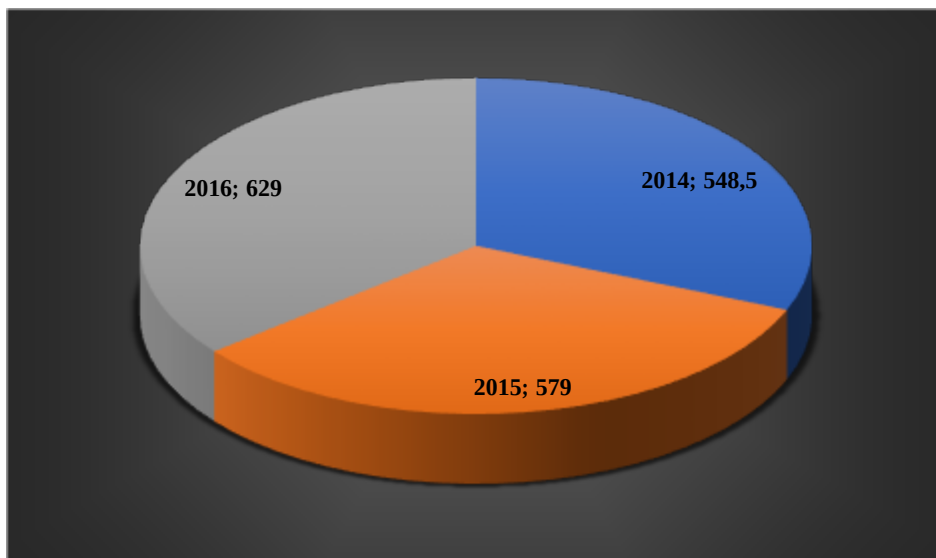
Vidutinis darbuotojų skaičius Švenčionių rajone 2014 – 2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

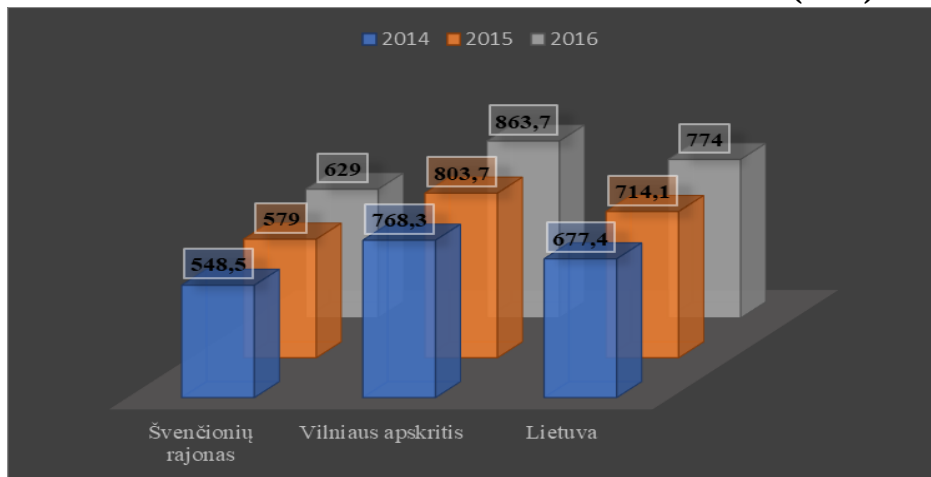
Pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktus duomenis, **vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis** 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 629,00 Eur, t.y. 50,00 Eur daugiau, negu 2015 m. - 579,00 Eur., 2014 m. – 548,50 Eur.

Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio kitimas 2014-2016 m. (Eur.) Švenčionių rajone

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio kitimas 2014-2016 m. (Eur.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

ŠVIETIMAS

2016 m. pabaigoje šalyje veikė 737 ikimokyklinio ugdymo įstaigos ir 543 bendrojo ugdymo mokyklose įsteigtos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės. 2016 m. ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse buvo ugdoma 116,8 tūkst. vaikų. 2016 m., palyginti su 2015 m., ugdomų vaikų skaičius išaugo 1,2 tūkst., arba 1,1 proc., daugiausia ikimokyklinukų padaugėjo Šakių, Širvintų ir Kauno (atitinkamai 8,8, 8,1 ir 7,9 proc.) rajonų savivaldybėse, sumažėjo – Neringos (9,6 proc.), Zarasų ir Trakų (atitinkamai 5,9 ir 4,1 proc.) rajonų savivaldybėse.

2016 m. Švenčionių rajono švietimo įstaigų tinklas keitėsi. Nuo rugsėjo 1 d. Švenčionėlių suaugusiųjų ir jaunimo mokykla reorganizuota prijungimo būdu prie Švenčionėlių Mindaugo gimnazijos ir tapo suaugusiųjų ir jaunimo skyriumi, nuo 2016 m. spalio 1 d. Adutiškio pagrindinės mokyklos Svirkų skyrius panaikintas dėl neatvykusių mokinių mokytis pagal pradinio ugdymo programą. Švenčionių Papildomo ugdymo centras nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. reorganizuotas prijungimo būdu prie Švenčionių rajono sporto centro.

17 lentelė. Švietimo įstaigų tinklas (kalendorinių metų rugsėjo 1 d.)

	2000	2004	2008	2012	2016	2017
Ikimokyklinės įstaigos	8	8	4	4	3	3
Darželiai – mokyklos	2	2	-	-	-	-
Pradinės mokyklos	5	1	2	2	1	1
Pagrindinės mokyklos	12	4	3	-	1	1
Progimnazijos	-	-	-	1	2	2
Vidurinės mokyklos	5	5	3	3	-	-
Gimnazijos	2	2	4	4	4	4
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos	4	4	4	4	4	4
Pagalbos mokyklai, mokytojui, mokiniui įstaigos	-	2	2	2	1	1
Iš viso	38	28	22	20	16	16

Vietų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje, tenkantis 100 vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas 2016 metais buvo 106 (2014 m. – 101, 2015 m. - 99).

2017 m. rugsėjo 1 d. duomenimis pagal ugdymo programas rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi

Ugdymo programos pavadinimas	2014 – 2015 mokslo metai (mokinių skaičius)	2015 – 2016 mokslo metai (mokinių skaičius)	2016 – 2017 mokslo metai (mokinių skaičius)	2017 – 2018 mokslo metai (mokinių skaičius)
Ikimokyklinio ugdymo programa	525	524	588	584
Priešmokyklinio ugdymo programa	176, iš jų 73 mokyklose	131, iš jų 72 mokyklose	155, iš jų 77 mokyklose	190, iš jų 95 mokyklose
Pradinio ugdymo programa	786	759	776	750
Pagrindinio ugdymo programa	1377	1313	1243	1200
Vidurinio ugdymo programa	489	440	414	364
Pradinio ugdymo programa individualizuota	25	20	22	30
Pagrindinio ugdymo programa individualizuota	64	53	52	52
Socialinių įgūdžių programa	-	7	8	5
Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programa	36	30	13	8
Suaugusiųjų vidurinio ugdymo programa	95	51	41	30
Mokinių skaičius iš viso mokyklose	2945	2745	2646	2534

Tuo pačiu laikotarpiu bendrojo ugdymo mokyklų, mokinių, mokytojų ir mokyklos vadovų skaičius ženkliai mažėjo ir šalyje. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus mažėjimas sietinas su bendru gyventojų skaičiaus mažėjimu, neigiamais migracijos ir natūralios gyventojų kaitos rodikliais. Sumažėjęs mokinių skaičius lemia mažėjančią klasių komplektų ir mokytojų skaičių. Lietuvoje bendrojo

ugdymo mokyklų skaičius nuo 2014 m. iki 2017 m. sumažėjo net 49 ugdymo įstaigomis, mokinių skaičius per šį laikotarpį sumažėjo 13852, mokytojų ir mokyklos vadovų skaičius sumažėjo – 2155.

Visose rajono meno mokyklose yra meno kolektyvų, kuriems suteiktos meninio pajėgumo kategorijos: Pabradės meno mokyklos jaunučių choras, Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos jaunių choras, Švenčionėlių meno mokyklos jaunučių ir merginų šokių grupės „Lūgnė“, Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos klasikinių šokių grupė „Šėlsmas“, Pabradės šiuolaikinių šokių kolektyvai „Gelmė“ ir „Dangiukai“, Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos vaikų dainų ir šokių ansamblis „Aukštaitukas“ (2 jaunių ir 2 jaunuolių šokių grupės), Švenčionėlių meno mokyklos liaudies instrumentų ansamblis.

Mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius tenkina rajono bendrojo ugdymo mokyklose veikiančios neformaliojo ugdymo grupės. Neformaliojo švietimo programos taip pat įgyvendinamos rajone veikiančiose neformalaus ugdymo įstaigose. 2017 m. rugsėjo 1 d. rajone veikė 4 neformaliojo vaikų švietimo įstaigos, iš viso jose mokėsi 669 mokiniai (2016 m. - 693).

2017 m. rugsėjo 1 d. rajone veikė 4 neformaliojo vaikų švietimo įstaigos, iš viso jose mokėsi:

Mokykla	2014 – 2015 mokslo metai (mokinių skaičius)	2015 – 2016 mokslo metai (mokinių skaičius)	2016 – 2017 mokslo metai (mokinių skaičius)	2017 – 2018 mokslo metai (mokinių skaičius)
Švenčionių rajono sporto centras (Sporto mokykla)	195	197	137	135
Pabradės meno mokykla	181	176	208	213
Švenčionėlių meno mokykla	158	159	155	135
Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokykla	195	168	193	186
Iš viso	729	738	693	669

Rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikų ugdymas vykdomas pagal Ikimokyklinio ugdymo programas parengtas individualiai, kuriose numatytas vaiko ugdymas pagal 5 kompetencijas: socialinę, sveikatos, pažinimo, komunikavimo ir meninę.

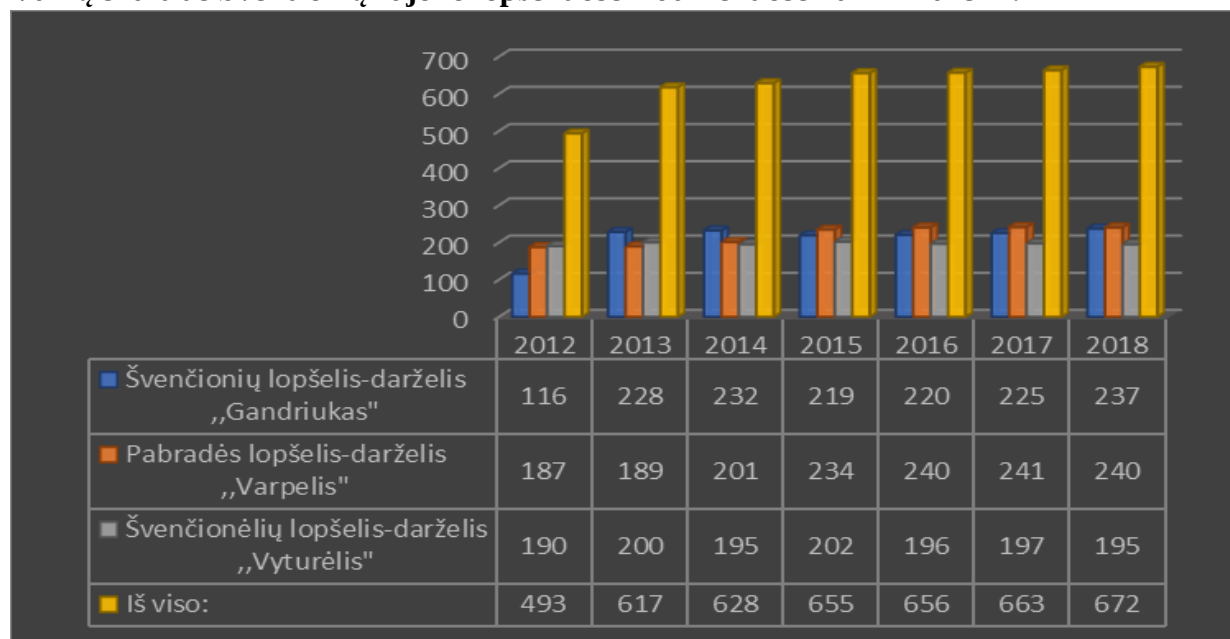
18 lentelė. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų skaičius rugsėjo 1 d.

Įstaigos pavadinimas	2016-2017 m.m.		Iš viso	2017-2018 m.m.		Iš viso	Pokytis (+;-) vnt.
	Ikimokyklinio amžiaus vaikai	Priešmokyklinio amžiaus vaikai		Ikimokyklinio amžiaus vaikai	Priešmokyklinio amžiaus vaikai		
Švenčionių lopšelis–darželis „Gandriukas“	188	32	220	195	42	237	+17
Pabradės lopšelis-darželis „Varpelis“	229	11	240	220	20	240	0
Švenčionėlių lopšelis-darželis „Vyturėlis“	164	32	196	162	33	195	-1
Švenčionėlių progimnazija	-	10	10	-	12	12	+2
Švenčionių pradinė mokykla	-	21	21	-	21	21	0
Adutiškio pagrindinė mokykla	1	4	5	3	3	6	+1
Pabradės „Ryto“ gimnazija	3	34	37	-	48	48	+11

Pabradės „Žeimenos“ gimnazija	2	10	12	4	11	15	+3
Iš viso	587	154	741	584	190	774	+33

Švenčionių rajono savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo programas vykdo 3 lopšeliai – darželiai: Švenčionių lopšelis - darželis „Gandriukas“, Švenčionių r. Pabradės lopšelis - darželis „Varpelis“, Švenčionių r. Švenčionėlių lopšelis – darželis „Vyturėlis“. Pagal pateiktus rodiklius, vyrauja ryški tendencija, kad vaikų skaičius lopšeliuose - darželiuose linkęs augti.

Vaikų skaičius Švenčionių rajono lopšeliuose – darželiuose 2012 – 2018 m.

2016–2017 mokslo metais šalyje veikė 74 profesinio mokymo įstaigos, kuriose mokėsi 47,7 tūkst. mokinių. Palyginti su 2015–2016 mokslo metais, mokinių skaičius jose per šį laikotarpį padidėjo 2,4 proc. Daugiausia profesinio mokymo įstaigų buvo Vilniaus (12), Kauno (7) ir Klaipėdos (6) miestų savivaldybėse. Šių savivaldybių profesinio mokymo įstaigose mokosi atitinkamai 6,6, 10,9 ir 3,4 tūkst., arba 43,8 proc., būsimų kvalifikuotų specialistų. Švenčionių rajone yra viena profesinio mokymo įstaiga – Švenčionių profesinio rengimo centras, kurioje ženklus mokinių skaičiaus, priimtų mokinių ir parengtų specialistų didėjimas.

19 lentelė. Mokinių skaičius Švenčionių profesinio rengimo centre

Mokinių skaičius			Priimta mokinių			Parengta specialistų		
2014-2015	2015-2016	2016-2017	2014	2015	2016	2014	2015	2016
505	512	512	288	264	268	103	131	175

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba teikia švietimo pagalbą Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje gyvenantiems vaikams, bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams) ir švietimo įstaigoms, jų vadovams, pavaduotojams ugdymui, mokytojams, švietimo pagalbą teikiantiems specialistams bei tenkina asmens karjerai būtinų kompetencijų ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą, pažinimo, lavinimosi poreikius.

SVEIKATOS APSAUGA

Remiantis Vilniaus teritorinės ligonių kasos 2018 m. pradžios informacija, Švenčionių rajono savivaldybėje sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Švenčionių rajono ligoninė, VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, UAB „Švenčionėlių sveikatos centras“, UAB Reginos šeimos gydytojo centras, A. Karvelio terapijos – fitoterapijos įmonė, UAB „IDEMUS“, UAB „Renumvita“ ir UAB Anos ginekologijos kabinetas.

Viešoji įstaiga Švenčionių pirminės sveikatos priežiūros centras (PSPC) aptarnauja 21,5 tūkst. gyventojų. VšĮ Švenčionių PSPC sudaro Švenčionių, Pabradės, Švenčionėlių poliklinikos, psichikos sveikatos skyrius, medicinos punktai. Prie Švenčionių poliklinikos prisirašę 9,8 tūkst. gyventojų, Pabradės – 6,9 tūkst. gyventojų, Švenčionėlių – 4,8 tūkst. gyventojų. Įstaigoje dirba 133 darbuotojai, iš jų 39 gydytojai, 57 slaugos specialistai. Per metus VšĮ Švenčionių PSPC registruojama daugiau nei 131 tūkst. apsilankymų pas gydytojus.

VšĮ Švenčionių rajono ligoninė teikia stacionarines ir ambulatorines, būtinosios pagalbos ir planines, nemokamas ir mokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (Antrinės stacionarinės sveikatos priežiūros; Antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros; Dienos chirurgijos; Slaugos; Masažo; Kineziterapijos; Laboratorinės diagnostikos). 2016 m. ligoninėje dirbo 232 darbuotojai (2015 m. dirbo 197), darbuotojų skaičius išaugo 15,8 proc. dėl Slaugos padalinio prijungimo prie ligoninės.

20 lentelė. Apsilankymų pas gydytojus/odontologus skaičius

	Apsilankymų skaičius	Apsilankymų skaičius 100 gyv.	Profilaktiniai apsilankymai	Profilaktinių apsilankymų dalis proc.	Apsilankymai dėl ligos
Vilniaus m. sav.	4852213	891,32	633826	13,06	4211464
Šalčininkų r. sav.	223383	697,05	31038	13,89	191930
Širvintų r. sav.	134641	843,17	17963	13,34	116438
Švenčionių r. sav.	189221	760,76	21932	11,59	166668
Trakų r. sav.	263266	801,16	33503	12,73	228739
Ukmergės r. sav.	294996	826,03	27343	9,27	266369
Vilniaus r. sav.	728683	762,5	118806	16,3	609030
Elektrėnų sav.	202929	850,34	22588	11,13	180019
Vilniaus apskr. Viso	6889332	855,52	906999	13,17	5970657

Šaltinis: <http://stat.hi>

Higienos instituto duomenimis, 2016 m. Švenčionių rajono savivaldybėje užregistruotų susirgimų skaičius – 73732 (2015 m. – 75018). Tai sudaro 0,83 proc. užregistruotų susirgimų Lietuvos mastu (8878629). Vilniaus apskrityje užregistruoti 2371671 (2015 m. – 2401482) susirgimai. Didžiausias susirgimų skaičius Vilniaus apskrityje užregistruotas Vilniaus miesto savivaldybėje – 1620307 (2015 m. – 1656700), mažiausias – Širvintų rajono savivaldybėje 47377 (2015 m. - 46431). Užregistruotų susirgimų skaičius, tekantis 1000-iui gyventojų Švenčionių rajono savivaldybėje yra – 2964,4 (2015 m. - 2947,72). Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 2016 m. – 64993 (2015 m. – 65513). Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 1000-iui gyventojų – 1625,93 (2015 m. - 2574,24). Lyginant 2015 – 2016 m. užregistruotų susirgimų skaičių tiek visoje Lietuvoje, tiek Vilniaus apskrityje pastebimas užregistruotų susirgimų skaičiaus mažėjimas.

21 lentelė. Užregistruotų susirgimų skaičius 2016 m.

--	--

	Užregistruotų susirgimų skaičius	Užregistruotų susirgimų skaičius 1000 gyv.	Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ	Užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 1000 gyv.	Naujai užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ	Naujai užregistruotų susirgimų skaičius ambulatorines paslaugas teikiančiose ASPĮ 1000 gyv.
Vilniaus m. sav.	1620307	2976,39	1436006	2637,84	872338	1602,42
Šalčininkų r. sav.	94609	2952,2	85456	2666,58	58304	1819,33
Širvintų r. sav.	47377	2966,9	41801	2617,72	29771	1864,36
Švenčionių r. sav.	73732	2964,4	64993	2613,05	40441	1625,93
Trakų r. sav.	101687	3094,51	88728	2700,14	56964	1733,51
Ukmergės r. sav.	105875	2964,65	92996	2604,02	56275	1575,78
Vilniaus r. sav.	240885	2520,65	209241	2189,53	127601	1335,23
Elektrėnų sav.	87199	3653,92	80676	3380,59	48681	2039,89
Vilniaus apskritis. Iš viso	2371671	2945,16	2099897	2607,67	1290375	1602,4

Šaltinis: <http://stat.hi>

Sergančių asmenų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2016 m. – 18462, iš jų : moterys – 10218, vyrai – 8244 (2015 m. – 18821 (iš jų: moterys – 10505, vyrai - 8316)). Sergančių asmenų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje, tenkantis 1000-iui prisirašiusių gyventojų – 11,55 (iš jų: moterys – 6,03, vyrai – 5,52). Iš viso 2016 m. buvo užregistruoti 2268851 sergantys asmenys iš jų: moterys – 1282624, vyrai – 986227). 2015 m. Lietuvoje buvo užregistruoti 2284893 sergantys asmenys (iš jų: moterys 1291728, vyrai - 993165). Pastebimas užregistruotų sergančių asmenų skaičiaus mažėjimas tiek Lietuvos, tiek ir Vilniaus apskrities mastu.

Remiantis Švenčionių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro 2015 metų ataskaita, daroma prielaida, kad Švenčionių r. sav., kaip ir šalyje, pagrindine mirties priežastimi išlieka širdies ir kraujagyslių ligos. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo kraujotakos sistemos ligų 2015 m. Švenčionių rajone buvo vienas didžiausių šalyje. Dėl kraujotakos sistemos ligų rajone mirė 322 asmenys, tai sudarė 61,2 proc. nuo visų mirčių (mirė 209 moterys ir 113 vyrų). Švenčionių rajono gyventojai daugiausia gyvenimo metų praranda dėl šių priežasčių: dėl mirtingumo dėl transporto įvykių, dėl pėsčiųjų mirtingumo, dėl priežasčių, susijusių su narkotinių medžiagų ir alkoholio vartojimu, dėl kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumo, dėl kraujotakos sistemos ligų, cerebrovaskulinių ligų bei išorinių priežasčių. Jeigu pavyktų sumažinti priešlaikinių mirčių skaičių dėl minėtų priežasčių, vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklis turėtų gerokai padidėti.

Lietuvos sveikatos rodiklių sistemos duomenimis 2015 m. Švenčionių r. sav. daugiausia mirties priežasčių sukėlė kraujotakos sistemos ligos – 322 atvejai. Iš duomenų matyti, kad 78 mirčių priežastimi buvo piktybiniai navikai. Mažiausiai mirties priežasčių sukėlė infekcinės ligos – 9 atvejai. Analizuojant ligotumą širdies ir kraujagyslių ligomis Švenčionių r. sav. ir Lietuvoje, ryškių rodiklių skirtumų nepastebėta, tačiau standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis rajone 2015 m. išlieka vienu didžiausių šalyje.

22 lentelė. Standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemų ligų 100 000 gyv.

Metai	Švenčionių r. rodiklis	Lietuvos rodiklis	Min. reikšmė	Max. reikšmė	Švenčionių r. sav. pozicija tarp visų šalies savivaldybių (mažiau negu 20000 gyv. turinčių savivaldybių reikšmės nėra pateikiamos ir lyginamos su kitomis savivaldybėmis, kadangi jose rodikliai yra jautrūs kiekvienam atvejui dėl mažo gyventojų skaičiaus)
2015 m.	1098,29	831,46	687,49	1160,48	2
2014 m.	1094,25	804,06	642,24	1094,25	1

2013 m.	1132,85	847,27	713,27	1189,15	2
2012 m.	1010,5	857,18	728,66	1168,55	9
2011 m.	1058,77	870,88	734,4	1239,89	4
2010 m.	1227,06	914,94	752,66	1389,11	2

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Siekiant pagerinti visuomenės sveikatingumo rodiklius, būtina kelti gyventojų sveikatos raštingumo lygį, didžiausią dėmesį skiriant prevencinių programų prieš lėtines neinfekcines ligas vykdymui savivaldybėje, infekcinių ligų profilaktikos priemonėms, sveikai mitybai ir fiziniam aktyvumui visais gyvenimo tarpsniais. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sveikam senėjimui, nes slaugos ir priežiūros sistemos paslaugomis daugiausiai naudojasi vyresnio amžiaus asmenys.

SOCIALINĖ APSAUGA

Socialinių paslaugų poreikis Švenčionių rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, didėja. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys turintys negalią, socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai, vaikai, likę be tėvų globos, kiti asmenys, turintys socialinių problemų.

Senatvės pensijos gavėjų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2016 metais buvo 5728 (2014 m. – 5953, 2015 m. – 5816). Pastebimas senatvės pensijos gavėjų skaičiaus mažėjimas. Tokia pat tendencija vyrauja ir šalies mastu: 2016 m. – 581822, 2015 m. – 584594, 2014 m. – 588599. Vilniaus apskrityje senatvės pensijų gavėjų skaičius sumažėjo 0,14 proc. (nuo 149404 iki 149191). 2016 m., palyginti su 2015 m., vidutinis metinis valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijos gavėjų skaičius sumažėjo visose apskrityse, išskyrus Vilniaus apskritį (augo tik Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybėse). Savivaldybių lygiu šios pensijos gavėjų labiausiai padaugėjo Neringos (6,1 proc.) ir Visagino (3,9 proc.) savivaldybėse, labiausiai sumažėjo – Jurbarko (3 proc.) ir Anykščių (2,6 proc.) rajonų savivaldybėse.

Nuo 2015 m. šalyje 1 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų tenkantis senatvės pensijų gavėjų skaičius padidėjo 5 asmenimis ir 2016 m. buvo lygus 348. 2016 m. mažiausiai senatvės pensijų gavėjų 1 tūkst. darbingo amžiaus asmenų teko Klaipėdos (236), Vilniaus (238) ir Kauno (240) rajonų savivaldybėse, daugiausia – Ignalinos (488), Anykščių (445) ir Biržų (422) rajonų savivaldybėse. Švenčionių rajono savivaldybėje 1 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų tenkantis senatvės pensijų gavėjų skaičius nuo 2015 m. padidėjo 3 asmenimis ir siekia 379.

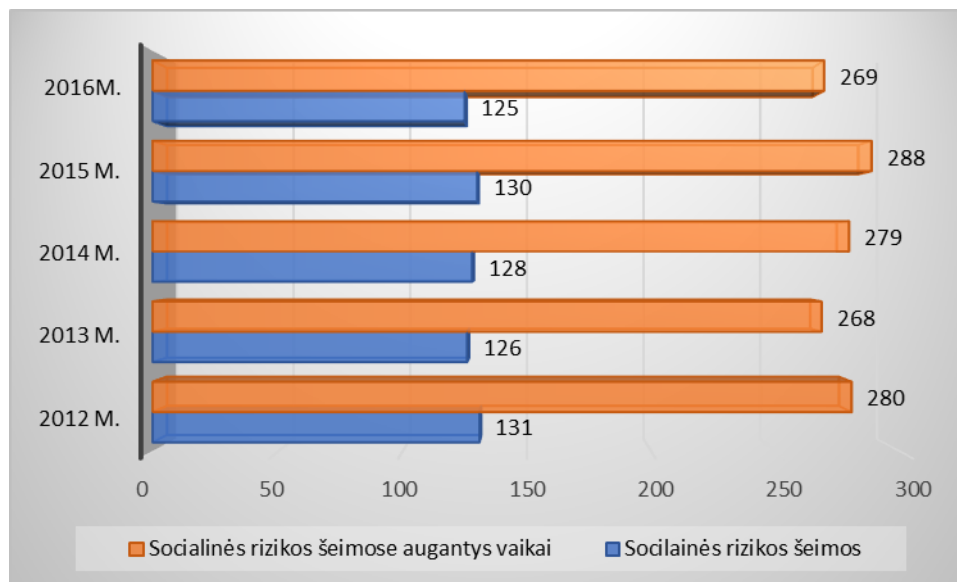
Rajone, kaip ir visoje šalyje, stebima gyventojų senėjimo tendencija. Gyventojų senėjimo procesas yra neigiamas reiškiny, turintis ryškų socialinį, ekonominį poveikį. Senstant visuomenei, didėja sveikatos priežiūros, pensionatų, globos ir rūpybos įstaigų poreikis, o kartu ir išlaidos šioms paslaugoms teikti.

Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Vaiko teisių apsaugos skyrius) duomenimis, 2016 metų pabaigoje savivaldybėje socialinės rizikos šeimų įskaitoje buvo įrašytos 125 šeimos, kuriose auga 269 vaikai, iš jų, skirstant pagal lytį - 140 mergaičių ir 123 berniukai. Lyginant su 2015 m. pastebimas socialinių rizikos šeimų ir juose augančių vaikų skaičiaus mažėjimas (2015 metų pabaigoje savivaldybėje socialinės rizikos šeimų įskaitoje buvo įrašyta 130 šeimų, kuriose auga 288 vaikai, iš jų, skirstant pagal lytį, 140 mergaičių ir 148 berniukai). Lyginant statistinius duomenis su 2012 m. tuo pačiu laikotarpiu, socialinės rizikos šeimų sumažėjo 11 šeimomis ir 6-iais jose augančiais vaikais. Nuo 2013 m. socialinės rizikos šeimų skaičius augo ir tik 2016 m. nežymiai sumažėjo.

2016 m. socialinės rizikos šeimų skaičius 1000-iui gyventojų teko 5,08 šeimos, o socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius 1000-iui vaikų – 68,66 vaikai. Šie statistiniai duomenys byloja, kad nors socialinės rizikos šeimų skaičius faktiškai sumažėjo, tačiau mažėjant gyventojui skaičiui, didėja rajone gyvenančių socialinės rizikos šeimų dalis, tenkanti 1000 gyventojų.

2016 metų pabaigoje, kaimo vietovėse gyveno 68 socialinės rizikos šeimos, miestuose - 57 socialinės rizikos šeimos. Pagal gyvenamąją vietą, 2015 metų gruodžio 31 d. kaimo vietovėse gyveno 72 socialinės rizikos šeimos, mieste - 58 socialinės rizikos šeimos. Lyginant su 2015 m. tuo pačiu laikotarpiu, mieste gyvenančių socialinės rizikos šeimų padidėjo 1 šeima, kaime gyvenančių socialinės rizikos šeimų skaičius sumažėjo 4 šeimomis.

Socialinės rizikos šeimų pokytis 2012-2016 m.

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2017 m. socialinių paslaugų planas

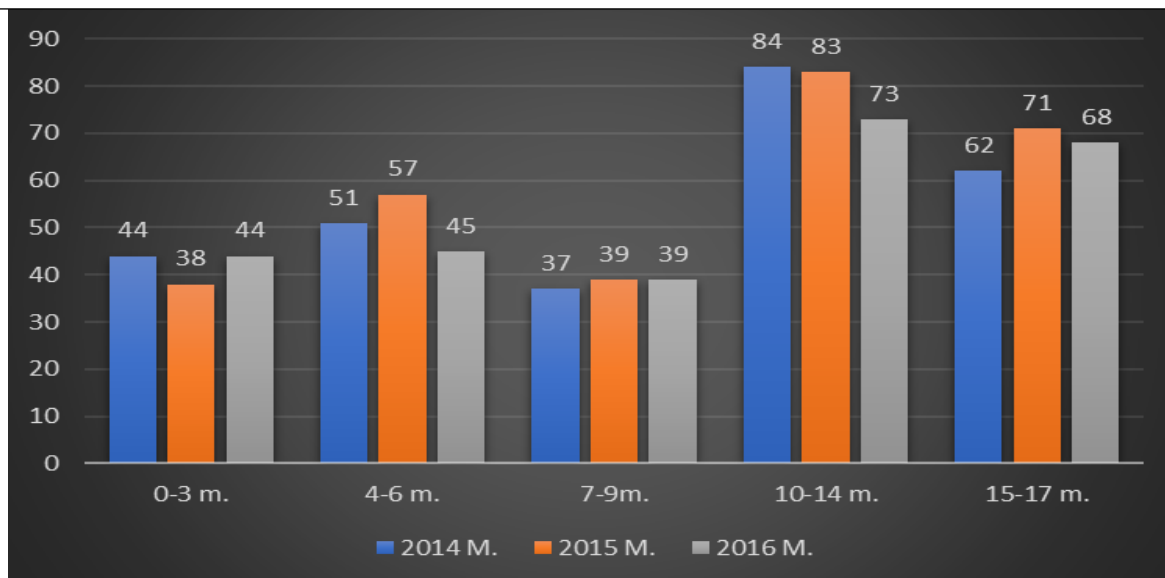
22 lentelė. Socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų pasiskirstymas pagal seniūnijas:

Eil. Nr.	Seniūnijos	Socialinės rizikos šeimų, gavusių socialines paslaugas, skaičius					Vaikų, augančių socialinės rizikos šeimoje, gavusių socialines paslaugas, skaičius				
		2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Adutiškio	10	10	11	8	8	18	22	18	13	14
2.	Cikliškio	4	4	5	4	4	4	8	5	6	7
3.	Kaltanėnų	-	-	1	1	1	-	-	-	1	1
4.	Labanoro	-	-	-	1	1	-	-	-	2	2
5.	Magūnų	7	8	8	9	8	26	27	25	19	19
6.	Pabradės	30	31	25	24	27	65	65	56	60	60
7.	Sarių	3	3	3	3	2	5	5	4	4	3
8.	Strūnaičio	9	5	7	6	4	19	8	11	13	9
9.	Svirkų	6	4	5	6	7	9	5	12	14	17
10.	Švenčionėlių	41	40	41	40	36	97	93	97	101	87
11.	Švenčionių	21	21	22	28	27	37	41	43	55	49
	Iš viso	131	126	128	130	125	280	268	279	288	268

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2017 m. socialinių paslaugų planas

Dauguma socialinės rizikos šeimose augančių vaikų yra 10-14 m. ir 15-17 m. amžiaus, mažesnė dalis socialinės rizikos šeimose gyvenančių vaikų yra 0 – 3 m. ir 7 – 9 m. amžiaus. 2016 m. sumažėjo socialinės rizikos šeimose gyvenančių 4-6 m., 10-14 m. ir nežymiai 7-9 m. ir 15-17 m. amžiaus vaikų, o padidėjo 0-3 m. amžiaus vaikų.

Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes:

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2017 m. socialinių paslaugų planas

Nuo 2016 m. sausio mėn. prevencinį darbą su stebimomis šeimomis pavesta vykdyti rajono savivaldybės administracijos seniūnijų specialistams, kurie, pagal galimybes, padeda šeimai spręsti įvairias socialines problemas. Vaiko teisių apsaugos skyriaus duomenimis, 2016 m. pabaigoje rajone buvo 47 stebimų šeimų, jose gyveno 93 vaikai.

Rajono gyventojams daugiausiai socialinių paslaugų suteikia trys savivaldybės pavaldumo įstaigos: Švenčionių socialinių paslaugų centras ir Švenčionėlių socialinių paslaugų centras ir Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras.

Švenčionių socialinių paslaugų centrą sudaro 5 padaliniai:

Senų ir neįgalių žmonių globos namai. Tai vienintelė savivaldybės pavaldumo socialinės globos įstaiga, teikianti senyvo amžiaus ir suaugusiems neįgaliesiems žmonėms ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas rajone. 2016 metais į asmenų, pageidaujančių apsigyventi Senų ir neįgalių žmonių globos namuose, eilę buvo įrašyti 8 asmenys, kurie eilėje laukė nuo 1 iki 4 mėn. Iš laukiančiųjų eilėje asmenų skaičiaus per 2016 m. laikotarpį buvo apgyvendinti globos namuose 7 asmenys, vienas asmuo apgyvendintas 2017 m. pradžioje.

Paslaugų, teikiamų namuose, tarnyba. Ji organizuoja ir teikia socialinės priežiūros ir dienos socialinės globos asmens namuose paslaugas Adutiškio, Cirklišio, Sarių, Strūnaičio, Svirkų, Švenčionių, Magūnų, Pabradės seniūnijų gyventojams, aprūpina spec. techninės pagalbos priemonėmis, organizuoja būsto pritaikymą neįgaliesiems rajono mastu.

Dienos centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems žmonėms „Verdenė“. Organizuojamos ir teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia.

Vaikų dienos centras „Šaltinėlis“. Centras organizuoja ir teikia bendrąsias bei socialinės priežiūros paslaugas.

Paslaugų, asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų tarnyba. Socialinis darbuotojas turi darbo kabinetą, klientų konsultavimui yra skirta atskira patalpa.

Švenčionėlių socialinių paslaugų centrą sudaro 7 padaliniai:

Vaikų globos namai. Įstaiga teikia vaikams, likusiems be tėvų globos, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas.

Grupinio gyvenimo namai. Juose teikiamos laikinai be tėvų globos likusiems vaikams trumpalaikės socialinės globos paslaugos.

Paslaugų, teikiamų namuose, tarnyba. Tarnyba organizuoja ir teikia socialinės priežiūros, dienos socialinės globos asmens namuose ir specialaus transporto paslaugas Švenčionėlių, Kaltanėnų, Labanoro seniūnijų gyventojams.

Savarankiško gyvenimo namai. Šiuose namuose teikiamos apgyvendinimo, kasdienio gyvenimo

įgūdžių ugdymo ir palaikymo (namų ruošoje, tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant ir mokant mokesčius, planuojant ir atliekant namų ruošos darbus, bendraujant ir pan.), socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, papildomos (asmeniui pageidaujant) maitinimo paslaugos.

Dienos centras žmonėms su negalia. Teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos senyvo amžiaus ir suaugusiems neįgaliesiems asmenims.

Vaikų dienos centras. Teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos vaikams iš socialinės rizikos šeimų bei jų tėvams.

Paramos šeimai tarnyba. Tarnyba teikia psichosocialines, laikino apnakvindinimo paslaugas socialinės rizikos šeimoms ir šeimoms, patekusioms į krizinę situaciją, o nuo 2016-01-01 pradėtos teikti socialinės rizikos šeimoms socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos (iki 2016 m. socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis buvo pavaldūs seniūnijų seniūnams) bei perėmus iš Švenčionių socialinių paslaugų centro funkcijas pradėta organizuoti pagalba globėjams (rūpintojams) ir įtėviams.

Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras. Tai daugiavfunkcinis centras su vaikų dienos centrų stovykline baze (plotas – 1780,28 m²). Centre įrengta sporto salė, kurioje yra visa reikalinga sporto įranga (treniruokliai, biliardas, stalo tenisas, batutas ir t.t.), įrengti du vaikų užimtumo kambariai, kuriuose sudarytos sąlygos vaikams žaisti stalo žaidimus, ugdyti kompiuterinius įgūdžius. Taip pat įrengtas savitarnos kambarys, kuriame teikiama socialinė pagalba šeimai (dušo, drabužių skalbimo paslaugos, yra valgykla). Centro teritorijoje įrengta universali sporto aikštė bei vaikų žaidimo aikštelė. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras turi įkūręs vaikų dienos centrų stovyklinę bazę, kurioje teikiama šeimos įgalinimo paslauga, tam tikslui įrengtos trys keturių vietų ir viena 3 vietų patalpos su mini virtuvėlėmis, dušais, tualetais. Patalpos pritaikytos neįgaliesiems. Laisvalaikiui organizuoti turi įsigiję dviračius, valtis, baidares.

Adutiškio VDC lanko Adutiškyje ir Svirkų kaime gyvenantys vaikai. Siekiant užtikrinti prieinamumą, teikiama pavėžėjimo į dienos centrą ir pasibaigus veikloms, pavėžėjimo į namus, paslauga. Švenčionių VDC lanko Švenčionėliuose gyvenantys vaikai.

Švenčionių rajono teritorijoje veikia trys valstybės pavaldumo socialinės globos įstaigos: Pabradės vaikų globos namai, Pabradės socialinės globos namai ir Strūnos socialinės globos namai.

Rajono teritorijoje socialines paslaugas teikia šios nevyriausybinės organizacijos ir viešosios įstaigos:

- Savivaldybės pavaldumo viešosios įstaigos Pirminės sveikatos priežiūros centras
- VšĮ Lietuvos psichikos negalios žmonių bendrijos „Giedra“;
- Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Švenčionių rajono filialas;
- Švenčionių rajono neįgaliųjų draugija;
- Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Švenčionių bendrija;
- Švenčionių Visų šventųjų parapija;
- Švenčionių Šv. Edvardo parapijos vaikų dienos centras „Šypsenėlė“;
- Visuomeninė organizacija „Tėvai prieš narkotikus“;
- Maltos ordino pagalbos tarnybos Švenčionių grupė;
- VšĮ Veiklių mamų klubo grupė Švenčionyse.

Rajone įsikūrusios 37 bendruomenės, organizuojančios tos kaimo ar miesto bendruomenės teritorijos gyventojams kultūrinę veiklą, laisvalaikį ir užimtumą, teikiančios savitarpio pagalbą. Siekiant patenkinti gyventojų įvairesnių paslaugų poreikį ir taip sumažinti socialinę atskirtį, Adutiškio, Milkuškų, Vidutinės, Magūnų kaimo bendruomenėse įkurti daugiavfunkciniai centrai, kuriuose įrengtos patalpos bendruomenės veiklai, pobūviams, sportui, įrengtos bibliotekos, kaimo klubai, medicinos punktai, šarvojimo salės. Reškutėnų kaime veikia tradicinių amatų centras.

Savivaldybės teritorijoje veikia jaunimo organizacijos: Švenčionių profesinio rengimo centro moksleivių bendrija „Viltis“; Lietuvos Respublikos Šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo 10 rinktinės Švenčionių rajono 13 kuopa; Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka; Jaunimo organizacijos DARBAS Švenčionių skyrius. Šios organizacijos vienija apie 470 jaunų žmonių.

Švenčionių mieste veikia Švenčionių Šv. Edvardo parapijos vaikų dienos centras „Šypsenėlė“,

Švenčionių mieste - Švenčionių parapijos vaikų dienos centras „Liepsnelė“, kuriuose vaikams teikiama pagalba pamokų ruošoje, lavinami socialiniai įgūdžiai, organizuojamas religinis ugdymas, teikiamos maitinimo paslaugos, organizuojamas vaikų laisvalaikis, vasaros stovyklos, teikiamos tėvams informavimo ir konsultavimo paslaugos bei parama.

Socialinės paslaugos rajone teikiamos įvairių socialinių poreikių asmenims. Socialinių paslaugų vartotojų daugėja, todėl rajone būtina išlaikyti esamą socialinių darbuotojų skaičių arba jį didinti. Gerinant socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, būtina skatinti socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, visuomeninių organizacijų veiklą bei bendradarbiavimą tarp socialinių įstaigų.

KULTŪRA

2016 m. šalyje veikė 639 kultūros centrai ir jų filialai. Palyginti su 2015 m., šalyje padaugėjo 8 kultūros centrais, o 6-iose savivaldybėse kultūros centrų sumažėjo po 1–3. Palyginti su 2015 m., kultūros centrų dalyvių skaičius padidėjo 139 asmenimis, arba 0,3 proc. Per metus labiausiai dalyvių padaugėjo Ignalinos rajono savivaldybėje – 368 dalyviais arba 2 kartus, Vilniaus rajono savivaldybėje – 306 (28 proc.), Kauno rajono savivaldybėje – 247 (12 proc.) asmenimis, o labiausiai sumažėjo – Pasvalio rajono savivaldybėje – 268 asmenimis arba penktadaliu.

Nuo 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 3 kultūros centrai bei 9 jų skyriai. Švenčionių miesto kultūros centrui priklauso Adutiškio, Stanislovavo, Strūnaičio, Vidutinės skyriai. Švenčionėlių miesto kultūros centrui priklauso Kaltanėnų, Sarių, Pašaminės skyriai. Pabradės miesto kultūros centrui priklauso Magūnų, Pavoverės skyriai.

Švenčionių, Pabradės, Švenčionėlių miestų kultūros centrai su jiems priklausančiais skyriais nuolat rūpinasi kokybišku vietos bendruomenės gyventojų kultūros ugdymu ir puoselėjimu, profesionalaus meno propagavimu, meno mėgėjų kolektyvų tobulėjimu, etninės kultūros globa, sudaro sąlygas gyventojų kūrybinei laisvei, ieško naujų, patrauklių jiems kūrybos ir edukacijos formų.

Rajono miestų kultūros centruose bei jų skyriuose 2017 m. veikė 63 mėgėjų meno kolektyvai, kuriuose dalyvavo 612 dalyvių, iš jų – 7 vaikų ir jaunimo kolektyvai (93 dalyviai). 2017 m. veikė 17 studijų ir būrelių, kuriuos lankė 272 dalyviai. Iš viso veikė: 82 kolektyvas, kuriuose dalyvavo 808 dalyviai (tarp jų 26 vaikų ir jaunimo kolektyvai iki 19 m.).

23 lentelė. Kultūros centrų bei jų skyrių mėgėjų meno kolektyvai (skaičius)

Metai	Mėgėjų meno kolektyvai				Studijos, būreliai, klubai		Iš viso	
	Mėgėjų meno kolektyvai	Mėgėjų meno kolektyvų dalyviai	Iš jų vaikų ir jaunimo mėgėjų meno kolektyvai	Iš jų vaikų ir jaunimo mėgėjų meno kolektyvų dalyviai	Studijos, būreliai, klubai	Studijų, būrelių klubų dalyviai	Iš viso kolektyvų	Iš viso kolektyvų dalyvių
2017	63	612	7	93	19	272	82	808
2016	54	568	16	214	25	223	79	791
2015	57	573	16	210	22	285	79	858

2017 m. savivaldybės Viešosios bibliotekos tinklas nesikeitė.

Rajone veikė 20 bibliotekų, tai: Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Pabradės ir Švenčionėlių miestų bibliotekos-filialai, 17 filialų kaime. Pagrindinės vartotojų grupės Viešojoje bibliotekoje ir filialuose buvo vaikai iki 14 metų amžiaus (26,1 %), dirbantieji (23,5 %), bendrojo lavinimo mokyklų 9-12 klasių moksleiviai (16 %), bedarbiai ir laikinai nedirbantieji (15,9 %), pensininkai, studentai, neįgalieji (8,0%), kiti (10,5 %).

2017 m. rajone buvo registruoti 6519 vartotojai (2016 m. – 6893), iš jų 1703 vaikai iki 14 m.

Švenčionių viešojoje bibliotekoje paslaugomis naudojosi 1381 vartotojas, iš kurių 443 vaikai iki 14 m. amžiaus (2016 m. – 1436 vartotojai, iš kurių 602 vaikai iki 14 m.).

Pabradės ir Švenčionėlių miestų filialuose bibliotekų paslaugomis naudojosi 2580 vartotojų, iš jų – 789 vaikai iki 14 m. (2016 m. – 2595 vartotojai, iš jų 843 vaikai iki 14 m.).

Kaimų filialuose bibliotekų paslaugomis naudojosi 2558 vartotojai, iš jų – 471 vaikas iki 14 m. (2016 m. – 2862, iš jų – vaikų iki 14 m. – 591).

2017 m. Švenčionių rajono savivaldybės bibliotekose ir jų filialuose apsilankė 114749 vartotojai (2016 m. – 113183); Viešojoje bibliotekoje apsilankė 38194 (2016 m. – 38101), miestų filialuose – 37855 (2016 m. – 38319), kaimų filialuose – 38700 (2016 m. – 36763).

2017 m. rajono bibliotekos suorganizavo 1028 renginius (iš jų – 630 parodų), jų organizuojamuose renginiuose apsilankė 9996 lankytojai.

2017 metais Nalšios muziejų aplankė 2980 lankytojų, Reškutėnų filialą – 1348, Reškutėnų tradicinių amatų centrą – 2070 lankytojai. Suteikta paslaugų 80-iai fondų lankytojų. Viena iš pagrindinių muziejaus darbo sričių – eksponatų tvarkymas. Turimi eksponatai nuolat peržiūrimi, eksponatai konservuojami, kolekcijos papildymui ieškoma naujų. Eksponatai yra rūšiuojami, o iš visos daiktų visumos unikalūs eksponatai yra išskiriami. 2017 m. buvo patikrintas archeologinių radinių rinkinys bei įsigytas 461 eksponatas (iš jų – 268 pagalbinio ir 301 pagrindinio fondų eksponatai), 56 konservuoti etnografijos ir 95 gamtos eksponatai. Dviejose saugyklose patikrinta eksponatų būklė. 2017 m. Nalšios muziejus vykdė 79 edukacines programas įvairioms amžiaus grupėms, suorganizavo 36 renginius, surengė 39 parodas.

Nalšios muziejaus padalinys Reškutėnų tradicinių amatų centras koordinuoja Švenčionių rajono tradicinių amatininkų veiklą, sudaro sąlygas gaminti, pristatyti ir realizuoti tautinio paveldo produktus, vykdo edukacinius užsiėmimus ir kitus mokymus, organizuoja renginius, parodas, rengia ekspozicijas, organizuoja ekspedicijas.

2017 m. Reškutėnų tradicinių amatų centras paslaugų suteikė 2573 asmenims. Tradiciniame amatų centre suorganizuota 20 renginių, kuriuose dalyvavo 890 asmenų (631 suaugęs ir 259 mokiniai); pravesti 47 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 1021 dalyvis (415 suaugusių ir 606 mokiniai); skaityta 15 viešų paskaitų, kuriose dalyvavo 426 dalyviai (312 – suaugusių ir 114 – mokinių); surengtos 8 ekskursijos 159-iesiems pavieniams lankytojams, suorganizuota 1 vasaros stovykla 30-iai dalyvių (dalyvavo 25 mokiniai ir 5 vadovai).

Reškutėnų tradicinių amatų centras yra nuolatinis rajoninių ir respublikinių renginių ir mugių dalyvis. Minėtose veiklose dalyvauja rajono 47 amatininkai ir meno kūrėjai, 7 sertifikuoti tautinio paveldo amatininkai, 1 meistrė ir 5 amatais susidomėję vaikai). Reškutėnų tradicinių amatų centro darbuotojų rūpesčiu po rajono apylinkes surengtos 4 ekspedicijos, parašytos 7 publikacijos ir išleistas 1 informacinis leidinys „Reškutėnų tradicinių amatų centro edukaciniai užsiėmimai“.

2017 m. Švenčionių rajone įvyko daug prasmingų ir įsimintinų, širdis džiuginančių renginių. Birželio 17 d. Švenčionyse, prie Bėlio ežero, kartu su Lietuvos nacionaliniu kultūros centru, buvo suorganizuota respublikinė dainų ir šokių ansamblių šventė „Tau, Lietuva“. Liepos 23 d. pirmą kartą Pabradės mieste vyko tarptautinis liaudiškos muzikos ir šokių festivalis „Ežerų sietuva 2017“. 2016 m. Labanoras buvo paskelbtas Lietuvos mažąja kultūros sostine, todėl šiai progai 2017 m. buvo surengtas renginių ciklas, kurį vainikavo tris dienas vykstantys rugsėjo 8-9 d. tituliniai Švnč. Mergelės Marijos gimimo atšaidai ir Aukštaitijos vargonų festivalis, vykęs Labanoro bažnyčioje, bei tradicinė, daug žiūrovų pritraukianti, šventė „Labanorinė 2017“. Rugsėjo 23 d. Švenčionių miesto parke vyko padėkos žemei ir ją dirbantiems žemdirbiams renginys – dosnūs trijų rajono miestų ir seniūnijų miestelių po vienu stogu – Rudens kermošius. Kalėdų žavesį Švenčionių rajonas išgyveno gruodžio mėn. žiebdamas gražuoles egles Švenčionyse, Pabradoje ir Švenčionėliuose bei kituose rajono miesteliuose.

2017-ieji metai Lietuvoje buvo paskelbti Piliakalnių metais. Švenčionių r. savivaldybė prisijungė prie nacionalinės iniciatyvos „Tautiška giesmė aplink pasaulį“, todėl 2017 m. liepos 6-ąją švenčioniškių Tautiška giesmė buvo giedama ant Cirklišio, Akvierišės, Adutiškio ir Reškutėnų piliakalnių.

Pasitinkant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį Švenčionių mieste pakabinta atminimo lenta ant pastato, esančio Adutiškio g. 1, 1917 m. Vilniaus konferencijos dalyviams. Nalšios muziejuje šiam įvykiui atminti, 2017 m. spalio 4 d. vyko edukacinis renginys „Švenčionių krašto delegatai „Lietuvių konferencijoje““.

Rajono gyventojams kiekvienais metais organizuojamos ekskursijos, išvykos. 2017 m. rugsėjo mėn. vyko renginiai, skirti Europos paveldo dienoms. Šioms dienoms paminėti ant Cirklišio piliakalnio buvo surengtas informacinis – edukacinis renginys „Istorija gyvai“, organizuotas žygis dviračiais po Švenčionių seniūnijos piliakalnius, taip pat ir esančius Lietuvos- Baltarusijos pasienyje.

Informacija apie organizuojamus renginius nuolat talpinama savivaldybės interneto tinklapyje www.svencionys.lt, viešosios bibliotekos tinklapyje www.svencioniuvb.lt, Nalšios muziejaus tinklapyje www.nalsia.blogspot.com, Švenčionių miesto kultūros centro tinklapyje www.svencionyskc.lt, Švenčionėlių miesto kultūros centro tinklapyje www.smkc.lt ir Pabradės miesto kultūros centro tinklapyje www.pabradeskc.lt bei paskyrose facebook, taip pat saugomas vykusių renginių archyvas.

SPORTAS

Sėkminga kūno kultūros ir sporto plėtra – vienas iš Švenčionių rajono savivaldybės prioritetų, kuriuo siekiama populiarinti sveiką gyvenimo būdą bei visuomenės aktyvumą. 2015 m. rugsėjo 24 d. Švenčionių rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-164 patvirtino Švenčionių rajono savivaldybės 2015 – 2020 metų kūno kultūros ir sporto strategiją, kurios tikslas – didinti kūno kultūros ir sporto paslaugų sklaidą Švenčionių rajone, gerinti sporto infrastruktūrą, ugdyti sveiką ir fiziškai aktyvią visuomenę, suteikti rajono gyventojams platesnes galimybes tenkinti savo poreikius sporto ir sveikatingumo srityse, sukurti palankias galimybes talentingiems sportininkams siekti sportinio meistriškumo.

Švenčionių rajone yra 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kuriose ugdomi ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai. Pradinio ugdymo programa įgyvendinama 2 gimnazijose, 1 pagrindinėje, 2 progimnazijose, 1 pradinėje mokykloje. Pagrindinio ugdymo programa įgyvendinama 4 gimnazijose, 1 pagrindinėje, 2 progimnazijose. Vidurinio ugdymo programa įgyvendinama 4 gimnazijose. Rajono bendrojo ugdymo mokyklose dirba 17 kūno kultūros mokytojų, iš jų 4 moterys.

Formalųjį ugdymą papildančio sportinio ugdymo programos vykdomos Švenčionių rajono Sporto centre (iki 2016 m. gegužės mėnesio sportinio ugdymo programos buvo vykdomos Papildomo ugdymo centre, jo funkcijas perėmė 2016 m. sausio 1 d. įsteigtas Sporto centras). Švenčionių Papildomo ugdymo centrą 2013 - 2014 m. lankė 241 mokinys, 2014 – 2015 m. – 195, Švenčionių rajono sporto centrą 2015 – 2016 m. – 151, 2016 - 2017 m. 164.

Švenčionių rajone registruotos 28 organizacijos (viena daugiau nei 2016 m.), kurių viena iš veiklų yra sporto ir kūno kultūros veiklos organizavimas. Veiklą vykdo 21 sporto klubas: krepšinio sporto klubai (Krepšinio klubas „SAVI-ŠVENČIONYS“, VŠĮ „Čiančia“, Sporto klubas „Rida“, krepšinio klubas „Varimeda plus“, Pabradės sporto klubas „Žeimena“); futbolo sporto klubai (Švenčionių gatvės vaikų futbolo klubas „Kūna“, Sporto klubas „Modulis“ ir 2016 m. įregistruotas VŠĮ futbolo klubas „Pabradė“); sportinių žaidimų sporto klubai (Pabradės sportinių žaidimų klubas „Pabradė“, Švenčionių teniso klubas); kultūrizmo, atletinės gimnastikos, svarsčių kilnojimo sporto klubai (Sporto klubas „Grifas“, „Cirliškis“, Kultūrizmo klubas „Ažuolas“); dvikovinių sporto šakų klubai (VŠĮ sporto klubas „Liūto narvas“, Pabradės bokso klubas „Boksior“, Švenčionių Pankration klubas „Rumbas“, sveikatingumo ir sporto klubas „Švenčionėliai“, Vietnamo tradicinių kovos menų „Niat-Nam“ klubas „TIAO“); lengvosios atletikos sporto klubai (Pabradės sportinio ėjimo klubas); universalūs klubai - (Švenčionėlių sporto klubas „Aitvaras“, Švenčionių rajono ugniagesių sporto klubas, sporto klubas „Aparatas“); techninių sporto šakų sporto klubai (Auto klubas „4X4 Švenčionys“, ultralengvųjų skraidymo aparatų pilotų klubas „Omega“, Švenčionių automobilininkų klubas „Vairas“, asociacija „MOTOFORCE“, asociacija „Motosesės“).

Švenčionių rajono savivaldybėje 2017 m. surengtos 93 sporto varžybos (3684 dalyviai), Švenčionių

rajo sporto centras – 70 sporto varžybų (2850 dalyviai). Sporto klubų iniciatyva surengtos 9 sporto varžybos (388 dalyviai). Lyginant su 2016 metais, pastebimas nežymus sporto varžybų bei jose dalyvaujančių dalyvių skaičiaus padidėjimas:

	Sporto varžybos	Dalyviai
2017 m.	93	3684
2016 m.	92	3680

Kūno kultūros ir sporto politikai Švenčionių rajono savivaldybėje įgyvendinti 2017 m. iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 252 664 Eur, iš jų:

Sporto klubams paremti	11964
Kūno kultūros ir sporto programų, finansuojamų konkurso būdu, įgyvendinimui	24664
Savivaldybės sportininkų parengimui ir dalyvavimui Europos ir pasaulio čempionatuose, pirmenybėse, taurės varžybose, kituose tarptautiniuose ir kompleksiniuose sporto renginiuose bei tarptautiniuose seminaruose, mokymuose, kursuose, kurie skirti kūno kultūros ir sporto srityje dirbantiems specialistams	9000
Vaikų, jaunimo, sporto veteranų kūno kultūros ir sporto veikloms savivaldybėje: čempionatams, žaidynėms, treniruotėms, sveikatingumo ir kitiems masiniams sporto renginiams	8000
Perspektyvių savivaldybės sportininkų skatinimui siekti aukštų sporto rezultatų, jiems skiriant savivaldybės finansinę paramą	2400
Neįgalių žmonių integracijai per sportą	664
Programos „Mokėk plaukti ir saugiai elgtis vandenyje 2017 m.“ įgyvendinimui	4600

2017 m. Švenčionių rajono sporto centras organizavo Lietuvos X-jų seniūnijų sporto žaidynių I etapo varžybas, dalyvavo asociacijos „Sportas visiems“ veikloje, organizavo Rudens kermošiaus varžytuves, Žiemos šventės sportines programas, miestų švenčių sportines varžybas, štangos spaudimo gulint „Aukštaitijos taurė“ varžybas, rajono neįgaliųjų sporto varžybas.

2016 m. pabaigoje Švenčionių rajono sporto centrą lankė 151 mokinys (2015 m. – 196 mokiniai). Švenčionių rajono sporto centre tarifikuota 15 sportinio ugdymo grupių, iš jų 10 – formalųjį švietimą papildančios sportinio ugdymo grupės, 7 grupės – lengvosios atletikos (3 – didelio meistriškumo, 2 – meistriškumo tobulinimo, 2 – meistriškumo ugdymo), po 1 - krepšinio, futbolo ir dziudo pradinio rengimo grupę ir 5 neformalaus sportinio ugdymo grupės (trys futbolo, po vieną krepšinio ir bokso). 2017 m. Švenčionių rajono sporto centre iš viso tarifikuota 14 sportinio ugdymo grupių, iš jų 7 – formalųjį švietimą papildančios sportinio ugdymo grupės (šešios grupės - lengvosios atletikos (3- didelio meistriškumo, 3- meistriškumo tobulinimo), viena dziudo 1-ų metų meistriškumo ugdymo). Švenčionių rajono sporto centre ugdomos 7 neformalaus sportinio ugdymo grupės. Keturios iš jų futbolo, dvi krepšinio ir viena bokso. 2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis sporto centro treniruotes lankė 164 ugdytiniai.

2017 m. Sporto mokykloje mokiniai lankė krepšinio (30 mokiniai), lengvosios atletikos (60 mokinių), dziudo (12 mokinių), bokso (13 mokinių), futbolo (49 mokiniai) grupes. Be šių sporto šakų, Švenčionių rajono gyventojai mielai lanko sunkiosios atletikos, fitneso, zumbos, plaukimo treniruotes (2016 m. Sporto mokykloje mokiniai lankė krepšinio (27 mokiniai), lengvosios atletikos (57 mokiniai), dziudo (13 mokinių), bokso (12 mokinių), futbolo (54 mokiniai) grupes. Be šių sporto šakų, Švenčionių rajono gyventojai mielai lanko sunkiosios atletikos, fitneso, zumbos, plaukimo treniruotes).

Švenčionių rajono sporto centre dirbo 9 treneriai, iš jų 2 moterys. Visi sporto treneriai turi aukštąjį universitetinį kūno kultūros išsilavinimą. 4 treneriai turi 18 ir daugiau per savaitę valandų, kiti 5 treneriai

turi nepilną darbo krūvį. Visi Švenčionių rajono sporto centro treneriai turi kvalifikacines kategorijas: Lietuvos nusipelnusio trenerio (eksperto) – 1, Nacionalinio sporto trenerio (metodininko) – 3, Lietuvos sporto trenerio (vyr. trenerio) – 2, sporto trenerio (prilyginta mokytojo kategorija) – 3.

Švenčionių rajono savivaldybės sportininkai dalyvavo treniruočių stovyklose, tarptautinėse, respublikinėse bei kitose varžybose ir pasiekė puikių rezultatų.

2016 m. Švenčionių rajono sportininkai iškovojo: XXXI vasaros olimpinėse žaidynėse – 56 vietą, Baltijos šalių sportinio ėjimo mače – 1, 2, 3 vietas; tarptautinėse sportinio ėjimo varžybose – keturias pirmąsias, aštuonias antrąsias ir šešias trečiąsias vietas; Lietuvos čempionate – dvi antrąsias ir dvi trečiąsias vietas. 2017 m. Švenčionių rajono sportininkai Lietuvos suaugusiųjų ir jaunimo čempionatuose iškovojo 6 pirmas vietas, 2 antras ir 2 trečias vietas. 3 Švenčionių rajono sportininkai yra Lietuvos olimpinės rinktinės nariai, 1 – Lietuvos nacionalinės rinktinės narys, 1 Lietuvos jaunimo rinktinės narys ir 1 Lietuvos jaunų rinktinės narys.

Švenčionių rajono savivaldybės sporto infrastruktūrą sudaro 8 stadionai, 8 sporto salės (renovuota Švenčionių rajono Pabradės „Ryto“ gimnazijos sporto salė), 5 krepšinio aikštelės, viena tinklinio aikštelė, 4 futbolo aikštelės, 3 teniso aikštelės ir 5 universalios dirbtinės dangos sporto aikštelės. Beveik visas ugdymo įstaigų sales, stadionus ir sporto aikšteles reikia renovuoti. 2017 m. renovuota ir įrengta dirbtinės dangos futbolo ir lauko treniruoklių aikštelė Švenčionių mieste bei atnaujinta paplūdimio aikštelė Švenčionėlių mieste.

2014 – 2015 m. buvo vykdomas plaukimo projektas, kurio dalyviai – Ignalinos ir Švenčionių rajonų ugdymo įstaigų antrokai ir trečiokai. Projekto tikslas – išmokyti kuo daugiau projekte dalyvaujančių vaikų taisyklingai plaukti ir saugiai elgtis vandenyje ir prie vandens. 2014-2015 m. mokslo metais projektas buvo vykdytas dviem etapais: **I etapas** - iki 2014 m. gruodžio 31 d. projekte Išmok plaukti“ dalyvavo 147 Švenčionių rajonų ugdymo įstaigų trečiokai: Švenčionių pradinės mokyklos – 52 mokiniai; Švenčionėlių progimnazijos – 57; Švenčionių vidurinės mokyklos – 29; Adutiškio vidurinės mokykla – 9. **II etapas** projektas „Mokėk plaukti ir saugiai elgtis vandenyje - 2015“, 2015 m. balandžio – rugsėjo mėn. dalyvavo 110 Švenčionių rajonų ugdymo įstaigų antrojų: Švenčionių pradinės mokyklos antrokai (a,b,c klasės) – 62 mokiniai; Švenčionėlių progimnazijos antrokai – 48.

2015-2016 m. mokslo metais projekte dalyvavo 55 mokiniai iš Švenčionių pradinės mokyklos. 2016-2017 m. iki gruodžio mėn. dalyvavo 123 Švenčionių pradinės ir Švenčionėlių progimnazijos antrokai. 2017–2018 m. iki 2017 m. gruodžio mėn. programoje dalyvavo 160 Švenčionių pradinės ir Švenčionėlių progimnazijos antrojų.

2015 m. sausio mėn. Ignalinos kultūros ir sporto centras ir Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba pasirašė bendradarbiavimo sutartį dėl ugdymo paslaugų teikimo. Vadovaujantis šia sutartimi, Ignalinos kultūros ir sporto centre plaukimo treniruotes 2016 m. lankė 14 Švenčionių rajono mokinių (2015 m. lankė 12 mokinių). Švenčionių rajono plaukikai iškovojo: tarptautinėse plaukimo varžybose šešias pirmąsias ir vieną antrąją vietą, Lietuvos vaikų plaukimo pirmenybėse - vieną pirmąją ir šešias antrąsias vietas. 2017 m. plaukimo treniruotes lankė 14 Švenčionių rajono mokinių. Švenčionių rajono plaukikai iškovojo: tarptautinėse plaukimo varžybose 8 pirmąsias, 4 antras ir 4 trečias vietas, Lietuvos jaunučių čempionatuose 4 pirmąsias ir 4 antrąsias vietas. Vienas Švenčionių rajono plaukikas yra įtrauktas į 2019 m. jaunimo olimpinio festivalio kandidatų sąrašus.

2016 m. Švenčionėlių mieste įrengtas sporto aikštynas (lauko treniruokliai, dirbtinės dangos futbolo ir krepšinio aikštelės), Pabradės mieste – naujas sporto aikštynas, esantis šalia Pabradės „Žeimenos“ ir „Ryto“ gimnazių, įrengti lauko treniruokliai šalia „Žeimenos“ gimnazijos stadiono, Švenčionių rajono seniūnijose atnaujintos lauko krepšinio aikštelės (nauji lauko krepšinio lankai, stovai).

VIEŠASIS SAUGUMAS

2017 m. Švenčionių rajone užregistruotos 403 nusikalstamos veikos, iširtos – 262 veikos, 2016 m. – 340, 2015 m.- 420, 2014 m. – 428. Lietuvoje 2017 m. užregistruotos 63846 nusikalstamos veikos, 2016

m. - 55950. Lietuvos mastu Švenčionių rajone užregistruotos nusikalstamos veikos 2017 m. sudaro 0,63 proc. Didžiausias nusikalstamų veikų skaičius 2017 m. Vilniaus apskrityje fiksuojamas Vilniaus miesto savivaldybėje (14225), mažiausias – Širvintų rajono (219) ir Švenčionių rajono savivaldybėse (340). Pastebima tendencija, kad nusikalstamos veikos tiek Lietuvoje, tiek ir visose apskrityse linkusios augti, išskyrus Alytaus apskritį, kurioje nusikalstamumas 2017 m. sumažėjo 0,1 proc. Ištirtų nusikalstamų veikų skaičius taip pat linkęs didėti.

24 lentelė. Užregistruota ir ištirta nusikalstamų veikų 2016 – 2017 m.

	Nusikalstamos veikos							
	Užregistruota		Augimas(+) Mažėjimas (-)		Ištirta		Ištirta proc.	
	2016	2017	Kiekis	Proc.	2016	2017	2016	2017
Lietuva	59075	63846	4771	8,1	33265	36112	45	47,7
Vilniaus apskritis	18690	19542	852	4,6	8592	9776	36,7	41
Švenčionių rajonas	340	403	63	18,5	204	262	49,6	55,3

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

9,5 proc. mažėja ir užregistruotų nusikalstamų veikų, padarytų viešose vietose, gatvėse. 2016 m. jų buvo užregistruota 63, 2017 m. – 57. Užregistruotų baudžiamųjų nusižengimų, padarytų viešose vietose, gatvėse skaičius 2017 m. ir 2016 m. liko toks pat - 5 užregistruoti baudžiamieji nusižengimai. Tai sudaro 0,55 proc. Lietuvos mastu padarytų nusižengimų. Užregistruotų nusikaltimų skaičius 2017 m. palyginus su 2016 m. taip pat linkęs augti.

25 lentelė. Užregistruota ir ištirta nusikaltimų 2016 – 2017 m.

	Nusikaltimai							
	Užregistruota		Augimas(+) Mažėjimas (-)		Ištirta		Ištirta proc.	
	2016	2017	Kiekis	Proc.	2016	2017	2016	2017
Lietuva	55950	60363	4413	7,9	31224	33696	44,6	47,1
Vilniaus apskritis	17615	18349	734	4,2	7931	8928	36	39,9
Švenčionių rajonas	325	387	62	19,1	189	251	48,5	54,9

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje lyginant su 2016 - 2017 m. augo 12 proc. (nuo 25 iki 34). Užregistruotų nužudymų skaičius 2016 m. – 2, 2017 m. – 1, išžaginimų 2016 m. nebuvo užregistruota, 2017 m. – 2 atvejai. Sunkūs sveikatos sutrikdymai 2016 m. ir 2017 m. – po 1 atvejį. Vagysčių, lyginant 2016 - 2017 m. sumažėjo 14,68 proc.

Iš viso Lietuvoje per 2017 m. yra užregistruoti 3192 eismo įvykiai, palyginus su 2016 m. tuo pačiu laikotarpiu eismo įvykių yra sumažėję 0,3 proc. (2016 m. - 3192). Iš viso žuvusių – 192, sužeistų – 3752, įvykiai, kurių metu nukentėjo vaikai – 591, įvykiai, kurių metu nukentėjo pėstieji vaikai – 240, įvykiai, kurių metu nukentėjo vaikai dviratininkai – 68, įvykiai, kurių metu nukentėjo vaikai mopedų vairuotojai – 7.

Švenčionių rajone užregistruoti eismo įvykiai sudaro 0,59 proc. visų šalyje užregistruotų eismo įvykių, apskrities mastu – 2,13 proc. Mažiausiai eismo įvykių iš apskrities savivaldybių fiksuojama Elektrėnų (7), Širvintų (10) ir Švenčionių (19) rajono savivaldybėse, daugiausia Vilniaus m. savivaldybėje

– 667.

26 lentelė. Eismo įvykių, kuriuose nukentėjo žmonės, Švenčionių rajone 2014 – 2017 m.

	Įvykių	Žuvo	Sužeista	Dėl neblaivumo	Dėl apsvaigimo
2017m.	19	3	18	4	0
2016m.	10	1	10	2	0
2015m.	16	3	22	1	0
2014m.	18	4	19	1	0

Šaltinis: <http://lkpt.policija.lrv.lt/lt/statistika/eismo-ivykiu-lietuvoje-statistika>

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento duomenimis, 2017 m. Lietuvoje kilo 9394 gaisrai. Palyginti su 2016 m., jų sumažėjo 6,4 proc. Pernai gaisruose žuvo 103 žmonės (2016 m. – 101), iš jų 3 vaikai (5), o 181 gyventojas (204) patyrė traumų. Gaisrų metu ugniagesiai išgelbėjo 152 žmones, iš jų 15 vaikų gyvybes, 721 pastatą, 117 transporto priemonių, 499 gyvūnus.

Praėjusiais metais miestuose žuvo 53 gyventojai, o miesteliuose ir kaimo vietovėse – 50. Daugiausia žmonių žuvo Kauno (20 gyventojų) ir Šiaulių (20), o mažiausiai – Tauragės (2) ir Telšių (2) apskrityse. Vienuolika žmonių žuvo Kaune, 8 – Vilniuje, 5 – Radviliškio rajone, po 4 – Panevėžyje bei Biržų, Pasvalio ir Šiaulių rajonuose. Remiantis gaisrų statistika, kaimiškose vietovėse žmonių žūsta daugiau nei miestuose, tačiau 2017 m. miestuose žuvo 3 gyventojais daugiau.

27 lentelė. Gaisrai ir gelbėjimo darbai Švenčionių rajone 2016 – 2017 m.

2016 m.		2017 m.		Gaisruose							
				Žuvo žmonių		Iš žuvusių žmonių skaičiaus nepilnamečių iki 18 metų		Traumuota žmonių		Išgelbėta žmonių	
Gaisrai	Kiti gelbėjimo darbai	Gaisrai	Kiti gelbėjimo darbai	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
104	56	93	65	-	2	-	-	2	4	-	-

Šaltinis: Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Gaisrų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2017 m. palyginus su 2016 metais sumažėjo 10,5 proc., kiti gelbėjimo darbai padidėjo 16,07 proc. Vilniaus apskrityje yra užfiksuoti 2669 gaisrai ir 1549 – kiti gelbėjimo darbai. Švenčionių rajone kilę gaisrai sudaro 3,48 proc. visų Vilniaus apskrityje kilusių gaisrų ir 0,99 proc. šalyje kilusių gaisrų.

VIDAUS APLINKOS ANALIZĖ**TEISINĖ BAZĖ**

Švenčionių rajono savivaldybė savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidaus dokumentais: Švenčionių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Švenčionių rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Švenčionių rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir

administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Savivaldybės funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos), kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys.

Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų savivaldybės bendruomenės atstovų – 25 savivaldybės tarybos narių. Savivaldybės tarybos nariai savo veiklą vykdo komitetuose, komisijose ir darbo grupėse. Švenčionių rajono savivaldybėje yra sudaryti 3 komitetai: Biudžeto, ekonomikos, aplinkos apsaugos ir kaimo reikalų komitetas, Švietimo, kultūros, sveikatos ir socialinės apsaugos komitetas ir Kontrolės komitetas.

Savivaldybės taryba 2013 m. gruodžio 1 d. patvirtino naują Švenčionių rajono savivaldybės administracijos struktūrą. Administraciją šiuo sprendimu sudaro: Administracijos direktorius, Administracijos direktoriaus pavaduotojas, Vyriausieji administracijos specialistai, Biudžetinių įstaigų centralizuotos buhalterijos skyrius, Buhalterinės apskaitos skyrius, Centralizuotas vidaus audito skyrius, Teisės ir civilinės metrikacijos skyrius, Finansų skyrius, Bendrasis skyrius, Strateginio planavimo ir investicijų skyrius, Žemės ūkio skyrius, Mokesčių ir turto skyrius, Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyrius, Socialinės paramos skyrius, Teritorijų planavimo ir architektūros skyrius, Vaiko teisių apsaugos skyrius, Vietinio ūkio skyrius bei Adutiškio, Cirklišio, Kaltanėnų, Labanoro, Magūnų, Pabradės, Sarių, Strūnaičio, Svirkių, Švenčionių ir Švenčionėlių seniūnijos.

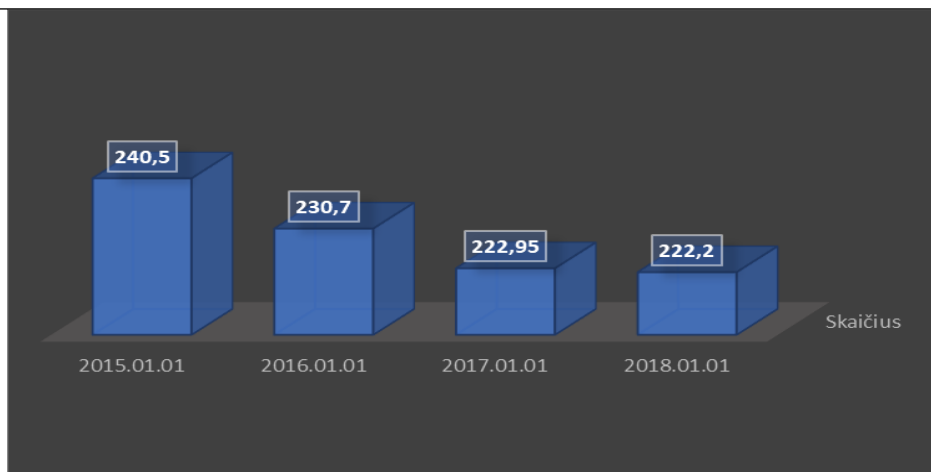
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Švenčionių rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, vykdomoji institucija – administracijos direktorius, administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Viešąsias paslaugas teikia savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys. Švenčionių rajono savivaldybės administracijos struktūrą sudaro 11 seniūnijų, 14 skyrių, ir trys į struktūrinius padalinius neįeinantys viešojo administravimo valstybės tarnautojai.

2018 m. sausio 1-ai dienai administracijoje patvirtintas pareigybių skaičius - 222,2 etato. Patvirtintų pareigybių skaičius kasmet mažėja.

Patvirtintų pareigybių skaičius 2015 – 2018 metais

28 lentelė. 2016 m. 194 darbuotojai kėlė savo kvalifikaciją.

	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Darbuotojų dalyvavimas kvalifikacijos kėlime (kartai)	73	194	228
Išlaidos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui (Eur)	2475	3692	9508

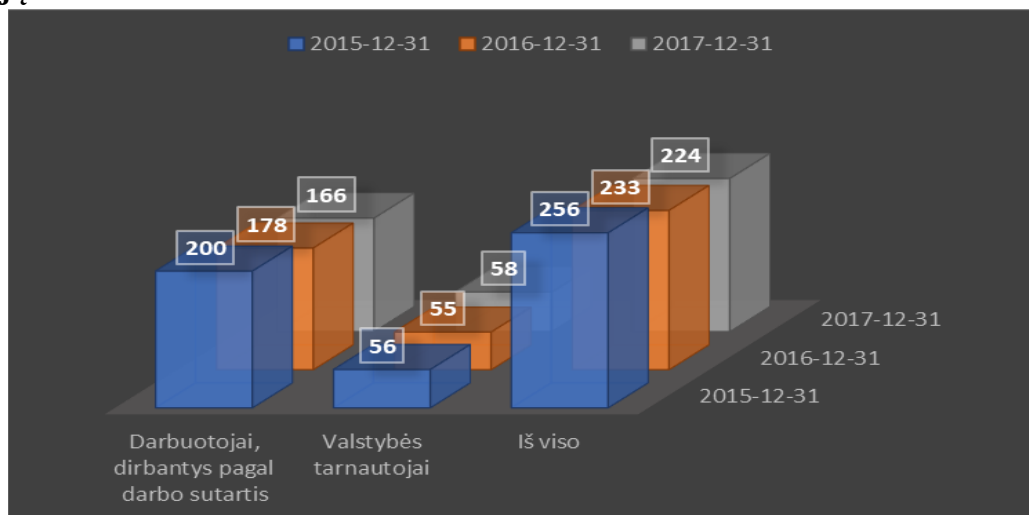
Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. veiklos ataskaita

29 lentelė. 2016 m. buvo organizuoti 8 konkursai dėl priėmimo į darbą.

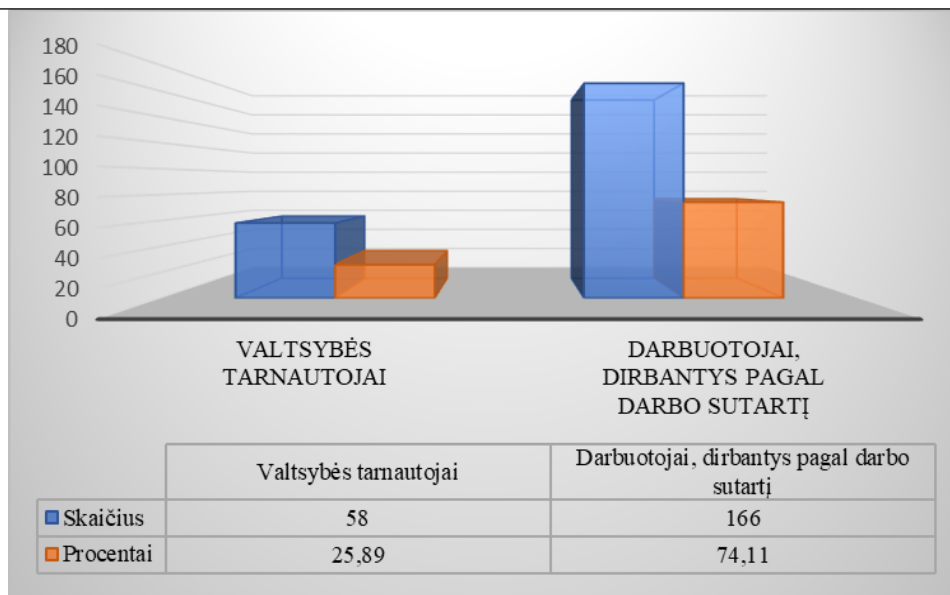
	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Organizuota konkursų dėl priėmimo į valstybės tarnautojų pareigas	3	6	9
Organizuota konkursų dėl priėmimo į pavaldžių įstaigų vadovų pareigas	3	2	2

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. veiklos ataskaita

Darbuotojų skaičius 2015 – 2017 metais:

Dirbančiųjų valstybės tarnyboje ir pagal darbo sutartį pasiskirstymas:

PLANAVIMO SISTEMA

Savivaldybės veiklos planavimas pagal veiklos rezultatų pasiekimo trukmę yra suskirstytas į tris kategorijas: ilgos trukmės – Švenčionių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas ir Švenčionių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas; vidutinės trukmės (3 metų) – Švenčionių rajono savivaldybės strateginis veiklos planas; trumpojo laikotarpio (1 metų) – savivaldybės biudžetas.

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 23 d. sprendimu Nr. T-2. Savivaldybės bendrasis planas – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatoma planuojamos teritorijos erdvinė struktūra ir teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir reikalavimai bei apsaugos principai.

Švenčionių rajono savivaldybės 2014 – 2020 metų strateginis plėtros planas patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. T-8. Švenčionių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane išskirtos 4 plėtros sritys: Konkurencinga ekonomika; Kokybiška ir patogi gyvenamoji aplinka; Sumani, saugi ir aktyvi visuomenė; Efektyvi rajono savivalda. Plėtros sritims įgyvendinti numatyta 10 tikslų ir 20 uždavinių, už kurių įvykdymą paskirti atsakingi savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai ir kitos savivaldybės administracijai pavaldžios institucijos bei įstaigos.

Savivaldybėje kasmet rengiamas strateginis veiklos planas, kuris per metus koreguojamas, atsižvelgiant į savivaldybės biudžeto pasikeitimus. Švenčionių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą sudaro 6 programos: Ekonominės aplinkos ir investicijų; Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos; Kultūros; Socialinės paramos; Švietimo ir sporto veiklos; Savivaldybės valdymo.

Siekdama tobulinti strateginio planavimo procesą ir savivaldybės veiklos valdymą, Švenčionių rajono savivaldybė inicijavo projekto „Švenčionių rajono plėtros tobulinimas“ teikimą Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti. Įgyvendinant minėtą projektą, atnaujintas Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2016 m. strateginis veiklos planas bei Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas, parengtos dvi sektorinės studijos: Švenčionių rajono savivaldybės turizmo sektoriaus plėtros galimybių studija ir Viešojo ir privataus sektorių partnerystės (VPSP) Švenčionių rajone galimybių studija.

FINANSINIAI IŠTEKLIAI

2016 m. vasario 18 d. rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr.T-30 patvirtino 2016 metų

savivaldybės biudžetą – 21.248,7 tūkst. eurų pajamų ir 21.017,0 tūkst. eurų asignavimų.

2016 metų savivaldybės biudžetas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, ministrų įsakymus ir savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų prašymus, buvo tikslinamas keturis kartus: 2016 m. birželio 30 d. tarybos sprendimu Nr. T-158, 2016 m. rugsėjo 29 d. tarybos sprendimu Nr. T-205, 2016 m. lapkričio 24 d. tarybos sprendimu Nr. T-241 ir 2016 m. gruodžio 29 d. tarybos sprendimu Nr. T-260. Patikslintos biudžeto pajamos sudarė 23.122 tūkst. eurų, asignavimai – 23.359,6 tūkst. eurų.

Švenčionių rajono savivaldybės 2016 metų biudžeto pajamos tikslinant padidėjo 1.873,3 tūkst. eurų. Nuo metų pradžios savivaldybės biudžete pajamos padidėjo dėl vietinės rinkliavos – 50,0 tūkst. eurų, gyventojų pajamų mokesčio – 230,0 tūkst. eurų, nekilnojamojo turto mokesčio – 60,0 tūkst. eurų, specialiųjų tikslinių ir kitų dotacijų – 1.356,2 tūkst. eurų, pajamų už teikiamas paslaugas – 79,2 tūkst. eurų, pajamų už patalpų nuomą – 2,9 tūkst. eurų, kitų neišvardytų pajamų – 108,0 tūkst. eurų.

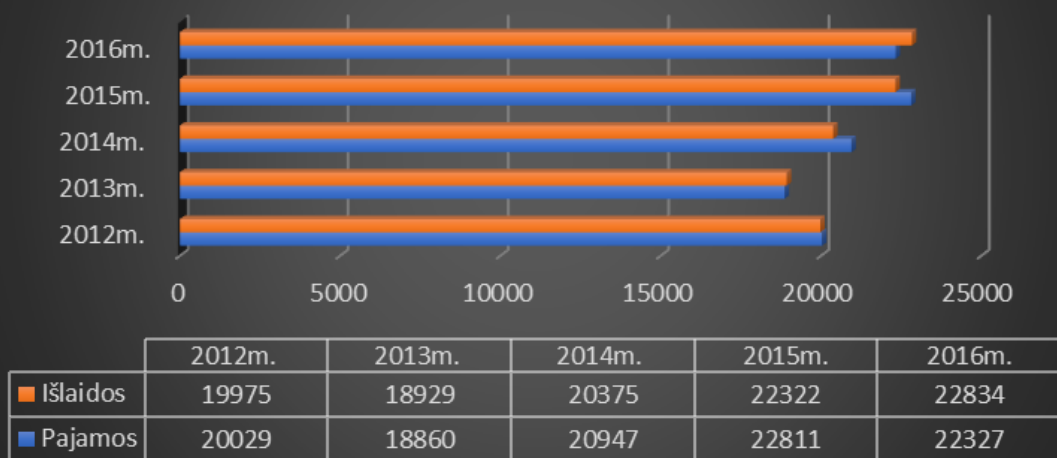
2016 metų biudžeto pajamų planas įvykdytas 101,6 proc. (planas – 21.976,8 tūkst. eurų, faktas – 22.327,6 tūkst. eurų, gauta neplanuotų pajamų – 350,8 tūkst. eurų). Pajamos iš mokesčių ir kitų pajamų (be specialiųjų tikslinių ir kitų dotacijų iš valstybės biudžeto ir pajamų iš valstybės išdo) rajono teritorijoje įvykdytos 107,6 proc. (planas – 7.975,6 tūkst. eurų, faktas – 8.582,0 tūkst. eurų, gauta neplanuotų pajamų 606,4 tūkst. eurų). Lėšų iš valstybės išdo gyventojų pajamų mokesčiui ir išlaidų struktūroms išlyginti 2016 metais gauta 155,8 tūkst. eurų mažiau negu planuota (planuota - 3.915,0 , gauta - 3.759,2 tūkst. eurų). Įvertinus nepanaudotas specialiąsias tikslines ir kitas dotacijas (80,4 tūkst. eurų), bendras 2016 metų biudžeto įvykdymo rezultatas yra 350,8 tūkst. eurų viršplaninių pajamų.

Pagal atskiras pajamų rūšis savivaldybės biudžeto įvykdymo rezultatai tokie: gyventojų pajamų mokesčio gauta 418,5 tūkst. eurų daugiau, žemės mokesčio - 87,7 tūkst. eurų daugiau, paveldimo turto mokesčio - 0,9 tūkst. eurų mažiau, nekilnojamojo turto mokesčio - 1,4 tūkst. eurų mažiau, valstybės rinkliavų - 4,1 tūkst. eurų mažiau, vietinių rinkliavų - 80,7 tūkst. eurų daugiau, mokesčio už aplinkos teršimą - 1,9 tūkst. eurų daugiau. Specialių tikslinių ir kitų dotacijų patikslintas planas – 10.086,2 tūkst. eurų, faktiškai gauta 9.986,4 tūkst. eurų, planas įvykdytas 99,0 proc., gauta 99,8 tūkst. eurų mažiau (liko nepanaudotos ir grąžintos valstybės biudžetui specialiosios tikslinės ir kitos dotacijos). Kitų pajamų patvirtintas planas – 941,6 tūkst. eurų, faktiškai gauta 948,3 tūkst. eurų, planas įvykdytas 100,7 %, gauta 6,7 tūkst. eurų papildomų pajamų. Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų planas 14,0 tūkst. eurų, faktiškai gauta 28,5 tūkst. eurų.

Savivaldybė 2016 m. laiku įvykdė visus numatytus finansinius įsipareigojimus. Biudžetinių įstaigų mokėtinos sumos (bendra skola) 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 1.081,8 tūkst. eurų. Lyginant su 2015 m. gruodžio 31 d., skola sumažėjo 99,5 tūkst. eurų. Savivaldybė pradelstų (ilgesnių kaip 45 dienų) įsiskolinimų 2016 m. gruodžio 31 d. neturėjo, išskyrus sumas, dėl kurių vykdomos derybos.

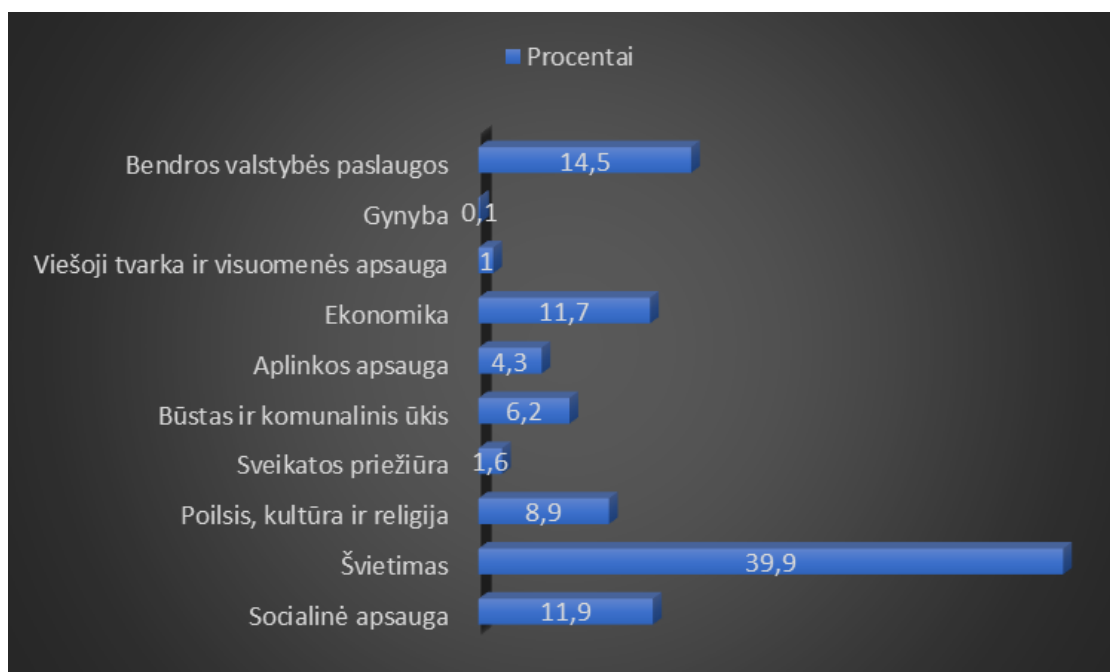
Savivaldybės pajamų ir išlaidų dinamika 2012-2016 m pateikiama diagramoje:

Pajamų iš išlaidų dinamika 2012 - 2016 metais, tūkst.eurų

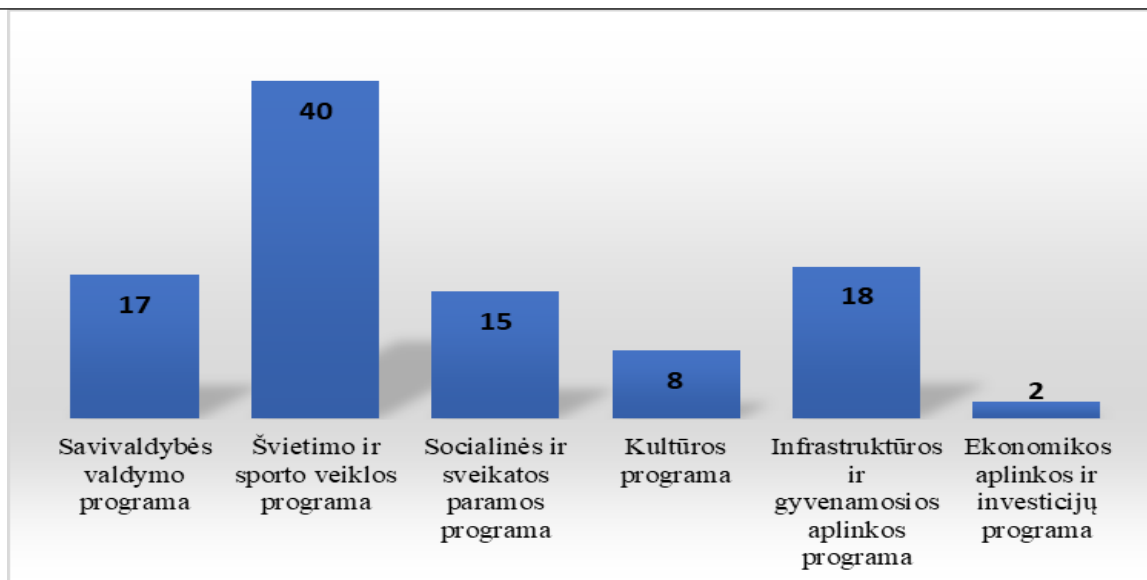
Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. veiklos ataskaita

Rajono savivaldybės 2016 m. biudžeto išlaidų įvykdymas pagal funkcinę klasifikaciją:

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. veiklos ataskaita

Rajono savivaldybės 2016 m. biudžeto išlaidų įvykdymas pagal programas:

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. veiklos ataskaita

RYŠIŲ SISTEMA. INFORMACINĖS IR KOMUNIKAVIMO SISTEMOS

Kaip veiklos viešinimo ir įvaizdžio kūrimo priemonė, savivaldybei svarbus internetinis puslapis www.svencionys.lt. Šiame puslapyje pateikiama informacija periodiškai atnaujinama ir papildoma nauja informacija, skelbiant rajono savivaldybės tarybos sprendimų projektus, tarybos sprendimus, mero potvarkius, administracijos direktoriaus įsakymus, kitą rajono gyventojams aktualią informaciją.

2016 informacinių technologijų specialistai užtikrino nuolatinę kompiuterinės technikos, sisteminės ir taikomosios programinės įrangos, lokalaus ir bevielio kompiuterinio tinklo, elektroninio pašto, internetinio ryšio priežiūrą, buvo plėtojamos informacinės technologijos, siekiama jų efektyvesnio panaudojimo. Informacinių technologijų specialistai 2016 m. aptarnavo 240 personalinių kompiuterių, 83 spausdintuvus, administravo 9 tarnybines stotis (serverius).

2016 metais buvo nuolat atnaujinama ir papildoma informacija rajono savivaldybės interneto svetainėje www.svencionys.lt, paskelbta 520 straipsnių (2015 m. - 316), vidutinis apsilankymų svetainėje skaičius per mėnesį 34000 (2015 m. – 30600). Savivaldybės Youtube kanale paskelbti 23 renginių vaizdo įrašai, per 2016 metus įrašai peržiūrėti 14371 kartus (2015 m. – 11690). Sukurta savivaldybės paskyra Facebook socialiniame tinkle, prenumeratorių skaičius kasmet auga 2016-12-31 – 1550, 2018-01-01–2325. Užtikrintas Švenčionių rajono savivaldybės 11 tarybos posėdžių elektroninio balsavimo, diskusijų, posėdžių transliavimo interneto svetainėje bei posėdžių valdymo sistemų darbas. Patikslinti bei viešai paskelbti savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašai ir informacinio pobūdžio administracinių paslaugų teikimo aprašai. Rajono gyventojams sudarytos sąlygos elektroniniu paštu ar interneto svetainėje kreiptis į savivaldybės administracijos skyrius ir seniūnijas, pateikti klausimus ir gauti į juos atsakymus. Dažniausiai užduodami klausimai – apie savivaldybės veiklą, rajono kelių priežiūrą, socialines paslaugas, socialinį būstą, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas bei teisinę pagalbą. Savivaldybės interneto svetainėje patalpinti reklaminiai skydeliai prisijungimui prie socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS), Civilinės metrikacijos (MEPIS), Regionų geoinformacinės aplinkos (REGIA), Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo, VTEK tarnybinės etikos patarėjo ir kt.

Tam, kad sėkmingai būtų įgyvendinti pagrindiniai savivaldos valdymo principai, Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Bendrasis skyrius planavo, organizavo ir koordinavo informacinės visuomenės plėtros procesus: inicijavo informacinių sistemų modernizavimą, naujų diegimą, stengėsi užtikrinti elektroninės informacijos saugumą ir patikimumą, ieškojo sprendimų savivaldybės svetainės

patrauklumui didinti.

Švenčionių rajono savivaldybės administracija 2010–2011 m. įgyvendino projektą „Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje“. Projekto metu Švenčionių rajono savivaldybėje diegtos e-dalyvavimo ir e-informavimo paslaugos, integruojant jas bendroje savivaldybės veikloje ir interneto svetainėje. Svarbiausias projekto tikslas buvo padidinti savivaldybės veiklos skaidrumą ir atskaitomybę, diegiant elektroninius sprendimus.

VIDAUS DARBO KONTROLĖ

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atlieka finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose bei savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Kontrolės ir audito tarnybos atliekamo audito išorinę priežiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius, kuris yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas savivaldybės administracijos direktoriui, savo veikloje vadovaujasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą. Skyrius vykdo nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą savivaldybės administracijoje, jai pavaldžiuose ir jos valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, siekiant užtikrinti jų veiklos gerinimą.

SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS

- Plėtojama strateginio valdymo sistema – rengiami ir atnaujinami strateginiai planai.
- Diegiamas elektroninės demokratijos paslaugų spektras.
- Gerėjantys ekonominiai rodikliai: augančios tiesioginių užsienio ir materialinių investicijų apimtys; gerėjantys darbo rinkos rodikliai.
- Parengti/rengiami svarbiausių susisiekimo, inžinerinių sektorių specialieji planai: centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo; vietinės reikšmės kelių ir gatvių.
- Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos integravimas į regioninę atliekų tvarkymo sistemą, sudarančią sąlygas atliekų rūšiavimui ir perdirbimui.
- Įvertinus rajone vykstančius demografinius pokyčius, vykdoma viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų reorganizacija.
- Gerėjantys gyventojų sveikatingumo rodikliai: mažėjantis greitosios medicinos pagalbos iškvietimų skaičius; mažesnis rajono vaikų sergamumas, lyginant su šalies ir apskrities rodikliais.
- Gerėjanti socialinė situacija rajone: mažėjantis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius; mažėjantis pagalba į namus ir socialinę globą namuose gaunančių asmenų skaičius, mažėjantis socialinės paramos gavėjų skaičius.
- Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomenėmis sprendžiant rajonui aktualias problemas, organizuojant socialinių paslaugų teikimą.
- Patraukli rajono gamtinė aplinka ir kultūros vertybių gausa, sudaranti prielaidas turizmo plėtrai rajone.
- Santykinai gera kriminogeninė situacija: nusikalstamumas, pagal gyventojų skaičių, vienas mažiausių apskrityje; vienas didžiausių nusikalstamų veikų ištyrimas apskrityje.

SILPNYBĖS

- Ribotos savivaldybės investicinės galimybės projektams bendrafinansuoti ir riboti žmogiškieji ištekliai juos įgyvendinti.
- Blogėjanti demografinė situacija: mažėjantis gyventojų skaičius; neigiama natūrali gyventojų kaita; aukštas emigracijos lygis; senstanti visuomenė.

- Nepatenkinama vietinės reikšmės kelių dangos būklė: didelė dalis kelių, kuriuose neįrengta asfalto danga; prasta dalies kelių dangos būklė.
- Fiziškai nusidėvėjusi inžinerinė, energetinė infrastruktūra ir jos trūkumas (vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų tvarkymo), nepakankama gyvenamųjų namų renovacija.
- Mažėjantis mokinių skaičius, lemiantis mokyklų ir mokytojų mažėjimą.
- Augantis socialinių paslaugų poreikis, dalies socialinių paslaugų trūkumas.
- Prasta dalies viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų ir viešųjų teritorijų infrastruktūros būklė.

GALIMYBĖS

- Investicijų projektų įgyvendinimas, panaudojant ES, kitas tarptautines finansinės paramos lėšas ir pritraukiant privatų kapitalą.
- Inžinerinio ir energetinio sektorių nuolatinis plėtros planavimas, infrastruktūros atnaujinimas ir efektyvus eksploatavimas.
- Modernios, racionalios ir efektyvios švietimo sistemos kūrimas.
- Gyventojų švietimas sveikatingumo klausimais ir prevencinių programų įgyvendinimas, skatinant sveikatingumo rodiklių gerėjimą.
- Nevyriausybinių organizacijų teikiamų socialinių paslaugų plėtra, jų projektų ir programų finansavimas.
- Kultūros vertybių ir gamtinių objektų panaudojimas skatinant atvykstamojo ir vietinio turizmo plėtrą.
- Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros skatinimas, gyventojų verslumo ugdymas.
- Transporto tinklo plėtra, kelių būklės gerinimas, eismo saugumo didinimas.
- Švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų pastatų ir materialinės bazės atnaujinimas.

GRĖSMĖS

- Esant neigiamai natūraliai gyventojui kaitai ir migracijos saldo, išlieka grėsmė, kad rajone gyventojų skaičius ir toliau mažės.
- Socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės ir sudėtingos ekonominės situacijos.
- Dėl nepakankamų investicijų blogėjanti rajono transporto ir inžinerinės infrastruktūros būklė.
- Pasyvus gyventojų požiūris į sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.
- Kultūros paveldo objektų sunykimas dėl nepakankamo finansavimo ir panaudojimo visuomenės poreikiams.
- Sumažėjusi gyventojų perkamoji galia, energetinių išteklių kainų augimas.

MISIJA:

Plėtoti pažangų, į bendruomenės poreikius nukreiptą viešąjį valdymą, kuriant patrauklią gyvenamąją ir verslo aplinką

STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS

1 Strateginis tikslas. Didinti savivaldybės teritorijoje teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):

3 programa. Kultūros programa

4 programa. Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos programa

5 programa. Švietimo ir sporto veiklos programa

2 Strateginis tikslas. Didinti savivaldybės valdymo ir įgyvendinamų funkcijų efektyvumą

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):

6 programa. Savivaldybės valdymo programa

3 Strateginis tikslas. Gerinti savivaldybės viešąją ir gyvenamąją aplinką, skatinti verslo ir žemės ūkio plėtrą

Igyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):

- 1 programa. Ekonominės aplinkos ir investicijų programa
- 2 programa. Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos programa